

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนแบบรวม-แยก-รวมเน้นทักษะการเล่นแบบจับคู่ในวิชาคณิตศาสตร์สากลปฏิบัติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

- 1.หลักสูตรวิชาคณิต
- 2.ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับคณิต
- 3.กิจกรรมการเรียนการสอนแบบรวม-แยก-รวม
- 4.การสอนแบบจับคู่
- 5.ทักษะการเรียนคณิต
- 6.ความพึงพอใจ
- 7.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 8.กรอบแนวคิดในการวิจัย

หลักสูตรวิชาคณิต

หลักสูตรคณิตศาสตร์ประถมศึกษาตอนปลาย ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน คือ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งปรับปรุงพัฒนามาจาก หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ซึ่งได้พัฒนาให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งได้กำหนดให้การจัดการศึกษาตามหลักสูตรต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทย ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมแห่งความเป็นคนไทยในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เปิดโอกาสให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นอย่างต่อเนื่อง (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545: 6)

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะเป็นกลุ่มสาระที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพ ความมีคุณค่า ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ กิจกรรมทางศิลปะช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม ตลอดจนการนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง อันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้

1.ดนตรี

ดนตรีมีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบดนตรีแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัยคุณค่าดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึก ทางดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าดนตรี ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล ร้องเพลง และเล่นดนตรี ในรูปแบบต่าง ๆ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเสียงดนตรี แสดงความรู้สึกที่มีต่อดนตรีในเชิงสุนทรียะ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรีกับประเพณี วัฒนธรรม และเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ ๒ ดนตรี

มาตรฐาน ศ ๒.๑ เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่าดนตรีถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้

ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ ๒.๒ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่า ของดนตรีที่ เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

มาตรฐาน ศ ๒.๑ เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่าดนตรีถ่ายทอดความรู้สึกความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๔	๑. บอกประโยคเพลงอย่างง่าย	<ul style="list-style-type: none"> ● โครงสร้างของบทเพลง - ความหมายของประโยคเพลง - การแบ่งประโยคเพลง
	๒. จำแนกประเภทของเครื่องดนตรีที่ใช้ในเพลงที่ฟัง	<ul style="list-style-type: none"> ● ประเภทของเครื่องดนตรี ● เสียงของเครื่องดนตรีแต่ละประเภท
	๓. ระบุทิศทางการเคลื่อนที่ขึ้น – ลงง่าย ๆ ของทำนอง รูปแบบจังหวะและความเร็วของจังหวะในเพลงที่ฟัง	<ul style="list-style-type: none"> ● การเคลื่อนที่ขึ้น - ลงของทำนอง ● รูปแบบจังหวะของทำนองจังหวะ ● รูปแบบจังหวะ ● ความช้า - เร็วของจังหวะ
	๔. อ่าน เขียน โน้ตดนตรีไทยและสากล	<ul style="list-style-type: none"> ● เครื่องหมายและสัญลักษณ์ทางดนตรี - ญอแจประจำหลัก - บรรทัดห้าเส้น - โน้ตและเครื่องหมายหยุด - เส้นกั้นห้อง ● โครงสร้างโน้ตเพลงไทย - การแบ่งห้อง - การแบ่งจังหวะ
	๕. ร้องเพลงโดยใช้ช่วงเสียงที่เหมาะสมกับตนเอง	<ul style="list-style-type: none"> ● การขับร้องเพลงในบันไดเสียงที่เหมาะสมกับตนเอง
	๖. ใช้และเก็บเครื่องดนตรีอย่างถูกต้องและปลอดภัย	<ul style="list-style-type: none"> ● การใช้และการดูแลรักษาเครื่องดนตรีของตน
	๗. ระบุว่าดนตรีสามารถใช้ในการสื่อ	<ul style="list-style-type: none"> ● ความหมายของเนื้อหาในบทเพลง

แนวการจัดกิจกรรมดนตรีระดับประถมศึกษาศึกษา

แนวการจัดกิจกรรมดนตรีระดับมัธยมศึกษาสรุปใจความว่า เป็นการศึกษาที่เริ่มพัฒนาความสามารถด้านดนตรีในระดับกลางมีความลึกซึ้งในเนื้อหาสาระเพิ่มมากขึ้นกว่าในระดับประถมศึกษาตอนต้น เพื่อพัฒนาความสามารถด้านดนตรี ในการศึกษาดนตรีขั้นมัธยมศึกษาตอนต้นต่อไปผู้เรียนควรได้สัมผัสกับดนตรีที่มีคุณค่า เพื่อพัฒนาความซาบซึ้งในสุนทรียรสของดนตรี (ประเวช นาทวิช. 2551: 157-160) กล่าวถึงสิ่งที่จำเป็นในการเรียนดนตรี คือ กิจกรรมการเล่นดนตรีดังกล่าวของขงจื้อนักปราชญ์ชาวจีนที่กล่าวว่า “สิ่งที่ฉันได้ยินมานั้นก็ลืม สิ่งที่ฉันได้เห็นฉันเข้าใจ และสิ่งที่ฉันได้ทำ ฉันจำได้” ดนตรีเป็นวิชาที่ต้องทำ คือ ต้องเล่นก็คือการเล่นดนตรีเมื่อเด็กได้เล่นดนตรีแล้ว เกิดความสนุกสนาน เกิดการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นได้จากการเล่น เมื่อเด็กเล่นดนตรีได้แล้ว เด็กจะมีความเบิกบานใจ ปัญญาที่จะเกิดตามมา ความคิดสร้างสรรค์ก็จะเกิดขึ้นสามารถทำงานอื่นได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545: 7) ประสบการณ์ทางดนตรีจะเป็นสิ่งหนึ่งที่จะช่วยให้เด็กได้เรียนรู้โลกด้วยความรู้สึก ดังนั้นเด็กไทยต้องได้เรียน ได้เล่น ได้รู้และรักดนตรี จึงเป็นบทบาทใหม่ของการศึกษาไทย ในการส่งเสริมให้เยาวชนรุ่นใหม่ได้เรียนรู้โลกที่เป็นภาพรวม โดยผ่านประสาทสัมผัสด้วย หู ตาปาก จมูก และกายสัมผัส เป็นการเรียนรู้ที่เป็นธรรมชาติ และเป็นของตนเอง ช่วยให้โลกน่าอยู่น่ามอง น่าศึกษา ซึ่งเป็นการเตรียมพร้อมให้เด็กพร้อมที่จะเผชิญกับสิ่งต่างๆ ที่ซับซ้อนอย่างสุขุมและรอบคอบ

ข้อควรคำนึงในการจัดกิจกรรมดนตรี

1. ให้นักเรียนควรปฏิบัติก่อน แล้วให้ช่วยกันสรุปเป็นหลักการ โดยครูอาจใช้วิธีการแนะนำหรือสาธิตให้นักเรียนปฏิบัติ แล้วให้นักเรียนได้ใช้ความคิดอย่างมีเหตุผลในการสรุปเป็นหลักการ ครูมีหน้าที่ช่วยป้อนคำถาม หรือชี้แนะแนวทางเพื่อให้ได้ข้อสรุปที่ถูกต้อง
2. ให้นักเรียนเกิดการคิดสร้างสรรค์ครูต้องให้โอกาสนักเรียนในการคิดหรือแสดงออก ใน กิจกรรมดนตรีและนาฏศิลป์บ่อยๆ เช่น การให้คิดทำทางประกอบเพลงประเภทต่างๆ เปิดโอกาสให้นักเรียนร่วมกันทำจังหวะประกอบเพลง ด้วยเครื่องประกอบจังหวะที่นักเรียนคิดหรือเลือกหามาเอง ตามที่คิดว่าเหมาะสม เปิดโอกาสให้นักเรียนแต่งเนื้อร้องเอง เป็นต้น
3. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผสมผสานกัน ในการสอนแต่ละครั้งครูไม่ควรมุ่งเน้นเนื้อหาหรือประสบการณ์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเท่านั้น กิจกรรมเน้นการฟัง การร้อง เพลง กิจกรรมเน้นจังหวะและกิจกรรมนาฏศิลป์ ควรผสมกลมกลืนกันไปเพราะกิจกรรมต่างๆ

ไม่สามารถแยกกันได้โดยเด็ดขาด เด็กจะร้องเพลงได้จะต้องผ่านการฟังมาก่อน ต้องรู้จังหวะของเพลง และถ้าจะรำหรือแสดงท่าประกอบเพลงได้ เด็กจะต้องร้องเพลงได้ก่อน มิฉะนั้นก็ไม่สามารถกำหนดท่าทางได้ถูกต้อง

4.สอนให้เชื่อมโยงกับสาระอื่น ครูสามารถใช้กิจกรรมดนตรีและนาฏศิลป์ เป็นแกนในการเชื่อมโยงวิชาอื่นๆหรือบูรณาการการเรียนการสอนได้ เช่น ครูสอนเพลงนก เมื่อนักเรียนร้องเพลงนกได้ รู้จังหวะและท่าทำบินแบบนกได้ ครูอาจเชื่อมโยงไปถึงความรู้เรื่องนกชนิดต่างๆ โยงไปถึงสัตว์ต่างๆที่มีปีก ไม่มีปีก

5.การสอนโดยเน้นคุณลักษณะนิสัย จุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนดนตรี นาฏศิลป์ ในระดับประถมศึกษา มิได้มุ่งหมายเพียงให้ผู้เรียนมีความรู้มีทักษะ และเจตคติที่ดีต่อกิจกรรมดนตรีนาฏศิลป์เท่านั้น แต่จุดมุ่งหมายสำคัญอีกประการหนึ่ง คือ มุ่งเสริมสร้างลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ นักเรียนจะพัฒนาลักษณะนิสัยได้มากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับกระบวนการเรียนการสอนของครูและความเอาใจใส่ของครู ครูจำเป็นต้องให้ความสนใจในเรื่องนี้ไปพร้อมๆกันกับการให้ความรู้ ทักษะและเจตคติด้วย ลักษณะนิสัยของนักเรียนที่ครูต้องเอาใจใส่ เช่น มารยาทในการฟังและชมการแสดง สมာธิในการฟังหรือชม ความอดทน การทำงานร่วมกับคนอื่น การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ จุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมดนตรีพัฒนาสาระดนตรีด้านเนื้อหาและทักษะในระดับกลาง และระดับสูงพัฒนาการฟัง ซึ่งเป็นทักษะที่นำไปสู่ความซาบซึ้งในดนตรีพัฒนาทักษะการร้องเพลงให้อยู่ในระดับที่ร้องเพลงได้โดยไม่เพี้ยนเนื้อหาในการจัดกิจกรรมดนตรี

1. เป็นเนื้อหาที่ลึกซึ้งมากพอสมควร เพื่อสร้างเสริมและพัฒนาความรู้ ความเข้าใจในโครงสร้างของดนตรี

2. เนื้อหากิจกรรมดนตรีในวิชาทั่วไป เน้นทักษะการร้องและการอ่าน

3. กิจกรรมที่นำดนตรีไปร่วมกับศิลปะแขนงอื่น ๆ ช่วยให้ผู้เรียนขยายขอบเขตของการแสดงออกไปให้กว้างยิ่งขึ้น

กิจกรรมการสอนดนตรี

1. กิจกรรมดนตรีในระดับมัธยมศึกษา ควรมีทั้งกิจกรรมในเชิงปฏิบัติ และการบรรยาย เพราะผู้เรียนอยู่ในวัยที่มีความพร้อมมีสมာธิในการฟังบรรยายและเนื้อหาดนตรีในระดับนี้ต้องอาศัยการเรียน โดยการบรรยายมากขึ้น เพื่อสร้างพื้นฐานและแนวคิดให้กว้างไกลออกไปได้ในระยะเวลาสั้น โดยการอธิบายของผู้สอน

2. ด้านทักษะผู้เรียนควรใช้เวลาในห้องเรียนในการฝึกฝนทักษะต่างๆ ที่เรียนรู้ไปอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ เพื่อให้เกิดความแม่นยำ ความถูกต้องในการเล่น ผู้สอนควรพัฒนาเทคนิคการเล่นหรือวิธีร้องของผู้เรียนให้ก้าวหน้าไปด้วย

3. ผู้สอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง โดยเฉพาะในการศึกษาดนตรีในลักษณะของวิชาทั่วไป ซึ่งผู้เรียนควรมีโอกาสค้นคว้าจัดทำสิ่งต่างๆ ที่ผู้สอนสั่งเพื่อความรู้ันแตกฉาน และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีโอกาศึกษาทำความเข้าใจและนำเสนอเนื้อหาสาระตามความคิดของตนเอง ซึ่งเป็นการปลูกฝังความคิดในเชิงสร้างสรรค์ซึ่งเป็นความต้องการของผู้เรียนในวัยนี้อย่างมากในอันที่จะมีอิสระในการคิดกระทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเอง

4. กิจกรรมนอกห้องเรียน หรือกิจกรรมเสริมหลักสูตรเป็นกิจกรรมอีกลักษณะหนึ่งที่ทำเป็นไปในในระดับประถมศึกษา เพราะช่วยให้ผู้เรียนที่สนใจดนตรีมีโอกาสได้เรียนรู้ดนตรีอย่างเต็มที่ทำให้ผู้เรียนที่ร่วมกิจกรรมเหล่านี้พัฒนาแนวคิดและทักษะดนตรีได้ลึกซึ้งมากขึ้น

จึงสรุปได้ว่า แนวการจัดกิจกรรมดนตรีในระดับมัธยมศึกษา แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ กิจกรรมดนตรีสำหรับผู้เรียนที่ต้องการศึกษาดนตรีเป็นวิชาเอก ควรฝึกฝนทักษะดนตรีควบคู่ไปกับการเรียนทฤษฎีดนตรี และสำหรับผู้เรียนที่เรียนวิชาดนตรีเป็นวิชาเลือก ควรศึกษาในลักษณะของผู้ฟังดนตรีที่ดี เรียนรู้สาระดนตรีพอเพียงกับระดับความสามารถของแต่ละคน กิจกรรมนอกห้องเรียน ในรูปของชุมนุมต่าง ๆ ทางดนตรี และการละครเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้เรียนในวัยนี้เช่นกัน

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับดนตรี

ดนตรี เมื่อกล่าวถึงดนตรีหลายคนอาจนึกถึงบทเพลงที่ตนเองฟังๆอยู่ในปัจจุบัน ไม่ว่าจะ เป็นเพลง ป๊อป แจ๊ส ร็อก คันทรี นั่นคือดนตรี ดนตรีเป็นสิ่งที่ให้ความสุขความสบายใจเวลาได้ยิน แต่ในทางกลับกันลองมองย้อนกลับไปดูไปฟังดนตรีในยุคหลายร้อยปีก่อน ยกตัวอย่าง เช่น ดนตรีคลาสสิกยุคโบราณสิ่งเหล่านั้นเป็นต้นแบบของดนตรีที่เราฟังๆกันในปัจจุบัน ถือว่าเป็นแม่แบบเลยทีเดียวน จากอดีต - ปัจจุบัน ก็ได้มีผู้คิดค้นสร้างทฤษฎีดนตรี ขึ้นมาและปรับปรุงแก้ไข เพื่อว่าให้มันมีแบบแผนเดียวกัน จนทำให้เกิดเป็นทฤษฎีดนตรีสากลขึ้นมา และได้ใช้มาจนถึงทุกวันนี้ เสียงดนตรีไม่ว่าจะเป็นเสียง นกร้อง เสียงร้องของคนเรา หรือแม้แต่เสียงฟ้าผ่า นั่นก็ถือว่าเป็นเสียงดนตรีจะเห็นว่าเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นและอยู่กับรอบตัวเราตลอดเวลา ความเข้าใจเกี่ยวกับทฤษฎีดนตรีนั้น นับว่ามีความสำคัญอย่างมากสำหรับผู้ในการเล่นดนตรี อย่างน้อยที่สุดควร

อ่านโน้ตได้ เพราะโน้ตเป็นภาษาที่ใช้เขียนบันทึกเสียงดนตรีให้อยู่ในรูปของสัญลักษณ์ต่างๆ ทำให้สามารถศึกษาดนตรีได้เข้าใจง่ายขึ้นและผู้ที่อ่านโน้ตได้ย่อมสามารถพัฒนาทักษะทางดนตรีได้ดีขึ้นด้วย ดนตรีเป็นสิ่งที่ธรรมชาติให้มาพร้อมๆกับชีวิตมนุษย์โดยที่มนุษย์เองไม่รู้ตัว ดนตรีเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์อย่างหนึ่งที่ช่วยให้มนุษย์มีความสุข สนุกสนานรื่นเริง ช่วยผ่อนคลายความเครียดทั้งทางตรงและทางอ้อมดนตรีเป็นเครื่องกล่อมเกลาคจิตใจของมนุษย์ให้มีความเบิกบานรื่นเริงให้เกิดความสงบและพักผ่อน กล่าวคือในการดำรงชีพของมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตายดนตรีมีความเกี่ยวข้องอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้อาจสืบเนื่องมาจากความบันเทิงในรูปแบบต่างๆ โดยตรงหรืออาจเกิดจากขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อ เช่น เพลงกล่อมเด็ก เพลงประกอบในการทำงาน เพลงที่เกี่ยวข้องในงานพิธีการ เพลงสวดถึงพระผู้เป็นเจ้า เป็นต้นดนตรีเป็นศิลปะที่อาศัยเสียงเพื่อเป็นสื่อในการถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกต่าง ๆ ไปสู่ผู้ฟังเป็นศิลปะที่ง่ายต่อการสัมผัส ก่อให้เกิดความสุข ความปลื้มปิติพึงพอใจให้แก่มนุษย์ได้ นอกจากนี้ได้มีนักปราชญ์ท่านหนึ่งได้กล่าวไว้ว่า “ดนตรีเป็นภาษาสากลของมนุษยชาติ เกิดขึ้นจากธรรมชาติและมนุษย์ได้นำมาดัดแปลงแก้ไขให้ประณีตงดงามไปเพราะเมื่อฟังดนตรีแล้วทำให้เกิดความรู้สึกนึกคิดต่าง ๆ ” นั่นก็เป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้เราได้ทราบว่ามีมนุษย์ไม่ว่าจะเป็นชนชาติใดภาษาใดก็สามารถรับรู้รสชาติของดนตรีได้โดยใช้เสียงเป็นสื่อได้เหมือนกันมีบุคคลจำนวนไม่น้อยที่ตั้งคำถามว่า “ดนตรีคืออะไร” แล้ว “ทำไมต้องมีดนตรี” คำว่า “ดนตรี” ในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ได้ให้ความหมายไว้ว่า “เสียงที่ประกอบกันเป็นทำนองเพลง เครื่องบรรเลงซึ่งมีเสียงดังทำให้รู้สึกเพลิดเพลิน หรือเกิดอารมณ์รัก โศกหรือรื่นเริง” จากความหมายข้างต้นจึงทำให้เราได้ทราบคำตอบที่ว่าทำไมต้องมีดนตรีก็เพราะว่าดนตรีช่วยทำให้มนุษย์เรารู้สึกเพลิดเพลินได้คำว่า “ดนตรี” มีความหมายที่กว้างและหลากหลายมากนอกจากนี้ยังมีการนำดนตรีไปใช้ประกอบในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เรารู้จักเช่น การใช้ประกอบในภาพยนตร์ เนื่องจากดนตรีนั้นสามารถนำไปเป็นพื้นฐานในการสร้างอารมณ์ลักษณะต่าง ๆ ของแต่ละฉากได้ พิธีกรรมทางศาสนาก็มีการนำดนตรีเข้าไปมีส่วนร่วมด้วยจึงทำให้มีความขลัง ความน่าเชื่อถือ ความศรัทธา มีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้ดนตรีบางประเภทถูกนำไปใช้ในการเผยแพร่ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของกลุ่มคนหรือเชื้อชาติ บางครั้งมนุษย์เราใช้ดนตรีเป็นเครื่องมือในการแยกประเภทของมนุษย์ออกเป็นกลุ่ม ๆ เช่นวัยรุ่นในเมืองก็จะชอบฟังเพลงที่มีจังหวะหรือทำนองสนุก ๆ ครั้นแรงความรักหวานซึ่งส่วนวัยรุ่นที่อยู่ในชนบทก็มักจะชอบฟังประเภทเพลงเพื่อชีวิต เพลงลูกทุ่ง วัยหนุ่มสาวก็ชอบเพลงทำนองอ่อนหวานที่เกี่ยวกับความรัก สำหรับผู้ใหญ่ก็มักจะชอบฟังเพลงที่มีจังหวะหรือทำนอง

ที่ฟังสบาย ๆ และชอบฟังเพลงที่คุ้นเคยมนุษย์เราใช้ดนตรีเป็นเครื่องกระตุ้นในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การขับรถ การเรียน การวิ่งเหยาะ ๆ ออกกำลังกาย เป็นต้น ที่กล่าวมาข้างต้นการใช้ดนตรีเหล่านี้มีสิ่งหนึ่งที่เหมือนกันคือ ใช้ดนตรีเป็นส่วนประกอบในการทำร่วมกับกิจกรรมนั้น ๆ ส่วนจุดมุ่งหมายอื่น ๆ เป็นเรื่องรองลงมาก่อนที่จะมาเป็นดนตรีให้เราได้ยิน ได้ฟังกันจนกระทั่งปัจจุบันนี้มนุษย์ได้คิด ได้ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงมาแล้วไม่น้อยกว่าพันปีดังนั้นดนตรีจึงถือได้เป็นสิ่งที่มีความสำคัญกับมนุษย์เลยทีเดียวที่ได้มีดนตรีชนิดหนึ่งซึ่งแตกต่างจากที่ได้กล่าวมาแล้วซึ่งต้องใช้สติปัญญาสมาธิ ความตั้งใจในการฟังดนตรีชนิดนี้เรียกว่า “ดนตรีคลาสสิก” (Classical Music) ส่วนใหญ่มนุษย์ฟังดนตรีประเภทนี้ฟังเพราะความพอใจและความรู้สึกสนุกสนานในการฟังไม่มีเหตุผลหรือจุดมุ่งหมายใด ๆ มนุษย์จำนวนมากไม่เข้าใจว่าดนตรีสำคัญอย่างไร ดนตรีจะมีค่าได้อย่างไรในเมื่อเราไม่สามารถใช้มันเพื่อทำอะไรได้เลยเพราะดนตรีเป็นการสื่อในลักษณะของนามธรรม โดยทั่วไปแล้วมนุษย์เราเข้าใจว่าสิ่งของส่วนใหญ่สำคัญเพราะเราจำเป็นต้องใช้มันในลักษณะของรูปธรรม (ชาติยา วรรณสูตร .2549) แต่สำหรับดนตรีและงานศิลป์อื่น ๆ เช่น ภาพเขียน รูปปั้น ประติมากรรม บทกวี วรรณคดี ฯลฯ มีเพียงกลุ่มคนที่สนใจจริง ๆ เท่านั้นที่จะเข้าใจและซาบซึ้ง เพราะความสำคัญของสิ่งเหล่านั้นเป็นไปในแง่ของจิตวิทยา ไม่ใช่ในแง่ของการปฏิบัติเพราะเหตุใดมนุษย์เราจึงต้องสร้างสิ่งดังกล่าวขึ้นมาซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ การประเมินคุณค่าจำเป็นต้องใช้สติปัญญาและความพอใจของคนคนนั้นจึงจะรู้คุณค่า นอกจากนี้ไม่มีใครรู้แน่นอนว่าความพอใจมีมาตรฐานของการวัดอย่างไร ถึงแม้ว่าจะมีทฤษฎีที่น่าสนใจมากมายสำหรับศึกษาเปรียบเทียบ อย่างไรก็ตามสิ่งหนึ่งที่แน่นอนที่สุดคือ การแสดงออกเหล่านี้เป็นสิ่งที่แยกมนุษย์ออกจากสัตว์ เพราะสัตว์ไม่มีดนตรี ไม่มีความงามทางศิลป์ ฯลฯ นอกจากนี้แล้วมนุษย์ยังแตกต่างจากสัตว์ตรงคำว่า “การดำรงอยู่” (Exist) และ “การดำรงชีวิต” (Live) มนุษย์เราไม่ต้องการเพียงแค่ดำรงชีวิตอยู่เท่านั้น แต่มนุษย์เรายังมีความต้องการสิ่งอื่น ๆ เช่น อยากรวยมากขึ้น อยากมีรถหรู ๆ ขับ อยากมีบ้านสวย ๆ อยู่ อยากมีความเป็นอยู่ที่สุขสบายมีสิ่งอำนวยความสะดวกมากขึ้น ในทางตรงกันข้ามสัตว์ไม่ได้มีความต้องการอยากจะได้เช่นเดียวกับมนุษย์ (ไพศาล อินทวงศ์. 2546: 16-17)

วิธีการสอนดนตรี

เทคนิควิธีสอนดนตรีโดยทั่วๆ ไปที่ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในดนตรีได้ ควรยึดหลักการสอนให้ผู้เรียนรู้จักเรียนก่อนสัญลักษณ์ เนื่องจากดนตรีเป็นเรื่องของเสียง นอกจากควรให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ในเรื่องการคิดวิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ดนตรี

ด้วยมีผู้สอนหลักในการสอนคนตรีไว้ที่น่าสนใจ ได้แก่ วิธีการของหม่อมคุณหญิง บริพัตร อรรถวณิชประจักษ์ศิลปะ และวิมลศรี อุประมัย ซึ่งเป็นนักดนตรีศึกษาในประเทศไทย ส่วนในต่างประเทศหลักการที่น่าสนใจ ได้แก่ หลักการของคาลโครช ออร์ฟ โคคาย และคอมพรีเฮนซีฟ มีวิชเชินซีฟนักการศึกษาได้พยายามคิดค้นดัดแปลง ตลอดจนหาประสิทธิภาพในวิธีการสอนขึ้นหลายวิธีเพื่อให้เหมาะสมและสามารถใช้ในการสอนวิชาต่างๆ แต่โดยทั่วไปแล้ววิธีการสอนแบบต่างๆ ที่ได้มานั้นส่วนใหญ่ได้มาจากการสอนวิชาการในห้องเรียน ที่มุ่งเฉพาะ ในด้านความรู้สติปัญญาและทัศนคติเป็นสำคัญ สำหรับวิชาคนตรีนั้น นอกจากการสอนจะได้เน้นในทางด้านความรู้และทัศนคติแล้ว ยังจะเน้นให้นักเรียนได้มีทักษะและนิสัยที่เกิดขึ้นในตัวนักเรียนเป็นสำคัญอีกด้วยครูที่ดีควรเลือกการสอนแบบต่างๆ ที่มีอยู่เหล่านี้ได้มาดัดแปลงให้เหมาะสมกับการสอนในเนื้อหาและประสบการณ์ต่างๆ ทางด้านวิชาคนตรีได้วิธีการสอนที่อาจนำมาดัดแปลงเพื่อใช้ในการสอนวิชาคนตรีมีดังต่อไปนี้ (วรศักดิ์ เพ็ชรชอบ. 2549: 109)

1. การสอนแบบบรรยาย (Lecture Method) วิธีการสอนแบบบรรยายอาจนำมาใช้ในการสอนวิชาคนตรี ในเมื่อครูมีความประสงค์ที่จะให้นักเรียนได้เข้าใจเรื่องต่างๆ เช่น ประวัติและความเป็นมาของคนตรี วิธีการเล่น มารยาทในการเล่น และวิธีการดูแลรักษาเครื่องดนตรีชนิดต่างๆ เหล่านี้เป็นต้น เพื่อให้นักเรียนทั้งชั้นได้เรียนรู้และเข้าใจพร้อมๆ กัน การสอนแบบบรรยายนี้เป็นวิธีการสอนที่มีจุดอ่อนที่สุด โดยเฉพาะเมื่อนำมาใช้ในการสอนวิชาคนตรี เพราะจะทำให้ให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย และขาดความสนใจได้โดยง่าย นักเรียนจะมีความสนใจในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมจริงมากกว่า ฉะนั้นเมื่อมีความจำเป็นที่จะต้องใช้วิธีการสอนแบบนี้ครูควรกระทำโดยรัดกุม สั้น และง่ายต่อการเข้าใจ เพื่อให้นักเรียนมีโอกาสดูออกไปปฏิบัติ หรือมีส่วนร่วมด้วยความรวดเร็ว การสอนแบบบรรยายนี้มักจะใช้เพื่อนำเข้าสู่บทเรียนหรือทักษะใหม่ และถ้าจะให้ได้ผลดียิ่งขึ้น การสอนวิชาคนตรีควรจะใช้สอนควบคู่กับการสาธิต หรือ โสตทัศนูปกรณ์หรืออย่างอื่น การสอนทุกครั้งจะให้นักเรียนอยู่ในที่ซึ่งสามารถได้ยิน และได้เห็นครูได้โดยชัดเจนทุกคน(สมลักษณ์ ศรีธงชัย.2550: 27)

2. การสอนแบบอธิบายและสาธิต (Explanation and Demonstration) ในขณะที่การสอนบรรยายเป็นการสอนที่เน้นให้นักเรียนเข้าใจ โดยอาศัยประสาทหูอย่างเดียว การสอนแบบอธิบายและสาธิตนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการเรียนวิชาคนตรี วิธีการสอนแบบนี้เป็นวิธีที่นิยมใช้กันมาก เมื่อครูต้องการให้นักเรียนได้เห็นลักษณะการปฏิบัติหรือวิธีการที่ถูกต้องอย่างแท้จริง จะเป็นการช่วยให้นักเรียนเข้าใจง่ายและประหยัดเวลาในการกล่าวถึง การสอนวิชาคนตรีตามปกติหรือโดยทั่วไป มักหมายถึงวิธีการอธิบายและสาธิตนี้ หลักสำคัญในการ

ดำเนินการสอนแบบนี้มีดังนี้ (จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย. 2551 : 43)

2.1 ก่อนที่จะดำเนินการสอน ครูควรเตรียมการสอนไว้ล่วงหน้าเป็นอย่างดีเพื่อจะได้ทราบว่าจุดสำคัญอะไรบ้างที่ครูควรอธิบายและสาธิตให้นักเรียนดู จะได้เป็นการประหยัดเวลา และนักเรียนก็เข้าใจง่าย

2.2 ครูควรจัดชั้นเรียนในลักษณะที่จะช่วยให้นักเรียนได้ยืนและเห็นการอธิบายและสาธิตนั้นได้อย่างชัดเจน

2.3 ในกรณีที่ครูให้นักเรียนเพื่อช่วยสาธิตให้นักเรียนคนอื่นๆ ดู นักเรียนผู้ที่จะสาธิตนั้นควรจะได้อ่านวัตถุประสงค์ของการสาธิตนั้น เป็นการสาธิตเพื่ออะไร และมีลำดับทักษะหรือสิ่งที่จะสาธิตนั้นอย่างไร เพื่อจะได้สามารถสาธิตได้อย่างถูกต้อง ช่วยให้ง่ายในการเข้าใจ

2.4 อุปกรณ์การสอนและวัสดุต่างๆ ที่มีความจำเป็นต้องใช้ในการอธิบาย และสาธิต ควรเตรียมไว้ให้พร้อมที่จะหยิบมาใช้ได้ทันที ในขณะที่ทำการอธิบายและสาธิตเพื่อเป็นการประหยัดเวลา และช่วยให้สามารถใช้เวลาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.5 ครูควรแยกแยะทักษะ หรือส่วนประกอบพื้นฐานเบื้องต้นที่สำคัญออกมาให้นักเรียนเห็นได้อย่างชัดเจน และแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ของส่วนประกอบของทักษะนั้นๆ ในสภาพการณ์ที่แท้จริงด้วย

2.6 เมื่อนักเรียนได้เห็นและเข้าใจการปฏิบัติของทักษะเหล่านั้นแล้วครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ทดลองทำดูพร้อมๆ กัน ด้วยท่าเมื่อเปล่า โดยไม่ต้องใช้อุปกรณ์ประกอบเพื่อให้นักเรียนได้เข้าใจดีขึ้น

2.7 การอธิบายและสาธิตนั้น ครูอาจใช้ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนที่ เช่น แผ่นภาพสไลด์ ภาพยนตร์ หรืออื่นๆ ประกอบ เพื่อช่วยให้นักเรียนได้เห็นการปฏิบัติของทักษะในจังหวะต่างๆ หรือได้เห็นภาพการปฏิบัติแบบซ้ำๆ จะช่วยให้นักเรียนได้เข้าใจได้ดียิ่งขึ้น

3. การสอนแบบให้นักเรียนได้กระทำหรือฝึกหัดด้วยตนเอง การสอนแบบนี้เป็นกระดูกล้นหลังของการสอนวิชาดนตรีอย่างหนึ่ง ในเมื่อครูต้องการให้นักเรียนได้มีทักษะในการปฏิบัติเครื่องดนตรีที่ครูสอนนั้น ตามปกติการสอนแบบนี้มักจะเป็นการสอนภายหลังจากครูได้อธิบายและสาธิตให้นักเรียนได้เข้าใจในวิธีการปฏิบัติของทักษะแล้ว ฉะนั้นการสอนแบบนี้เพื่อให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เพื่อให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้และมีทักษะสามารถนำทักษะที่เรียนไปแล้วไปใช้ในสภาพการณ์ของการเล่นดนตรีจริงๆ โดยอัตโนมัติ

4. การสอนแบบอภิปราย (Discussion) การสอนโดยการให้นักเรียนได้มีการอภิปรายกันนั้น เป็นวิธีการที่กระตุ้นความคิดของนักเรียนได้เป็นอย่างดี ครูคนใดอาจใช้วิธีการสอน

แบบนี้ เพื่อให้ให้นักเรียนได้มีความรู้ ความคิด และประสบการณ์ในวิชาดนตรีได้อย่างกว้างขวาง เช่น ให้นักเรียนได้มีการอภิปรายในปัญหาและการเล่นเป็นทีม กลวิธีการเล่นการดูแลรักษา เครื่องดนตรีและอื่นๆ เพื่อจะได้ทราบความคิดเห็นของนักเรียน และนำมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติต่อไป แต่ในการอภิปรายนี้ครูจะต้องระลึกลูกอยู่เสมอว่าอะไรเป็นจุดสำคัญที่ควรเน้น ครูควรจะได้เตรียมคำถามไว้ล่วงหน้า เพื่อจะได้ถามนำไปสู่จุดที่ต้องการเน้นนั้นแต่ใน ขณะเดียวกันครูควรควบคุมการอภิปรายมิให้ต้องยืดเยื้อเสียเวลา จะทำให้นักเรียนขาดความ สนใจไป สิ่งที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งก็คือ(ชม ภูมิภาค. 2549:36)ตัวครูเองก็ควรจะต้องเฉพาะที่ จำเป็นจริงๆ เท่านั้น เช่น เพื่อที่จะกระตุ้นให้นักเรียนได้คิดแก้ความเข้าใจผิดหรือเพื่อช่วยสรุป สิ่งที่ได้อภิปรายมาแล้วเท่านั้น การสอนโดยวิธีการอภิปรายนี้ครูอาจแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อยๆ หลายๆ กลุ่ม แต่ละกลุ่มทำการอภิปรายในปัญหาต่างๆ แยกต่างกันแล้วนำเสนอในชั้นได้

5. การสอนแบบมอบหมายงานหรือโครงการให้นักเรียนทำ (Assignment or Project) การสอนแบบมอบหมายงาน หรือโครงการให้นักเรียนทำเป็นการสอนที่กระตุ้นความสนใจ เพื่อให้นักเรียนเห็นความสำคัญ หรือประโยชน์ของการเล่นดนตรีในชีวิตประจำวัน ได้เป็น อย่างดีอย่างหนึ่ง การมอบหมายงานนี้ครูอาจจะมอบหมายงานให้นักเรียนทำเป็นกลุ่มหรือ เป็รายบุคคลก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับขอบข่ายหรืองานที่จะต้องทำระยะเวลาหรือวัตถุประสงค์ของ งานนั้น ตัวอย่างของงาน หรือโครงการในวิชาดนตรีที่สามารถมอบให้นักเรียนทำได้ เช่น ความสามารถในการบรรเลงดนตรีของเพื่อนนักเรียนร่วมชั้น เครื่องดนตรีที่เพื่อนชอบเล่นความ มีระเบียบวินัยในการเล่นดนตรี หรือการทำแผนภูมิเพื่อนิเทศการสำคัญ และประโยชน์ของ การเล่นดนตรีเหล่านี้ เป็นต้น อย่างไรก็ตามการมอบหมายงาน หรือโครงการเพื่อให้นักเรียนทำนี้มี ข้อควรระวัง(ดวงใจ พัฒนาไชย .2551:18)

6. การสอนแบบให้การบ้าน (Homework) การสอนแบบให้การบ้านเป็นการสอนที่จะ ช่วยส่งเสริมให้การเรียนการสอนวิชาดนตรี ให้บรรลุถึงจุดหมายปลายทางได้ดีอย่างหนึ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าหากว่าการสอนวิชาดนตรีนั้น เป็นการสอนเพื่อให้นักเรียนสามารถนำ ประสบการณ์และความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันจริงๆ แล้วการสอนแบบให้การบ้านนักเรียน เป็นการสอนที่จะช่วยให้บรรลุผลเป็นอย่างดี เพราะเท่ากับว่าเป็นการฝึกหัดให้นักเรียนได้นำ ประสบการณ์จากการเรียนไปใช้ในชีวิตจริงๆ นั่นเอง ไม่เพียงเล่นดนตรีต่อเมื่อถึงเวลาเรียนวิชา ดนตรีเท่านั้น การมอบหมายให้นักเรียนทำการบ้านจะช่วยส่งเสริมให้นักเรียน ที่มีทักษะ หรือความสามารถทางด้านการเล่นดนตรีต่ำกว่าคนอื่น ได้มีโอกาสปรับปรุงตัวเองได้ดียิ่งขึ้น และผู้ที่มีความสามารถสูงอยู่แล้วก็จะมีความสามารถสูงยิ่งขึ้นไปอีกด้วย การฝึกหัดหรือฝึกซ้อม

เพิ่มเติมเป็นประจำทุกวัน นอกจากนี้การสอนแบบให้การบ้านนักเรียนอาจช่วยประหยัดเวลาในการสอนของครู โดยการให้นักเรียนไปอ่านล่วงหน้ามาก่อน ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกฎกติกาการเล่นดนตรีเมื่อถึงเวลาเรียนจริงๆ จะได้สามารถเรียนด้วยความรวดเร็ว แต่การสอนแบบนี้มีข้อที่ควรระวังคือ การบ้านจะต้องเป็นการบ้านที่อยู่ในขอบข่ายของนักเรียนที่จะปฏิบัติได้ เช่น มีอุปกรณ์สถานที่ หรือมีเวลาเพียงพอ ควรเป็นกิจกรรม ที่เกี่ยวกับการสร้างความสามารถส่วนบุคคล เพราะไม่จำเป็นต้องใช้อุปกรณ์และสถานที่มากและสามารถที่จะฝึกหัดด้วยตนเองได้

7. การสอนแบบคำถาม-คำตอบ (Questions and Answers) เป็นการสอนที่ใช้ในการทบทวนสิ่งที่นักเรียนได้เรียนไปแล้ว หรือบางครั้งสามารถใช้เพื่อนำเข้าสู่บทเรียน เพื่อดึงความสนใจของนักเรียนให้มีความอยากรู้อยากเห็นในสิ่งที่จะเรียนนั้นๆ ได้ในการสอนวิชาดนตรี นอกจากครูจะตั้งคำถามเพื่อให้นักเรียนตอบด้วยปากเปล่าแล้ว ครูอาจตั้งคำถามเพื่อให้นักเรียนแสดงการสาธิตเพื่อประกอบการอธิบายในทักษะต่างๆ (ธีระ รุญเจริญ .2551: 22)

8. วิธีการสอนโดยใช้ตำราเรียน (Textbook) นับว่าเป็นนิมิตติที่วงการดนตรีของไทย ได้มีนักดนตรีที่มีความรู้ความชำนาญและได้เขียนตำราเรียนทางวิชาดนตรีอย่างมากมาย สามารถจะใช้ให้เห็นประโยชน์ในการเรียนการสอนตามหลักสูตรของโรงเรียนได้เป็นอย่างดี ในปัจจุบัน จริงอยู่ในการเรียนการสอนวิชาดนตรีเราใช้กิจกรรมเกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติเครื่องดนตรีใช้อวัยวะของร่างกายเป็นสื่อ และเนื้อหาส่วนใหญ่ก็ขึ้นอยู่กับกิจกรรมที่ฝึกหรือทักษะของดนตรีก็ตาม แต่ถ้าจะให้การเรียนนั้นได้บรรลุตามจุดหมายปลายทางที่แท้จริงแล้ว ตำราเรียนวิชาดนตรีนั้นควรมีบทบาทสำคัญในการเรียนการสอนเป็นอย่างยิ่ง เพราะว่าเป็นแหล่งเนื้อหาวิชาที่มีความถูกต้อง นักเรียนสามารถจะศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมนอกเหนือจากที่ได้ในห้องเรียนรวมทั้งเนื้อหาที่เป็นความรู้เกี่ยวกับดนตรี วิธีการเล่น กลวิธีการเล่น หลักในการเล่น เครื่องดนตรีชนิดต่างๆ ในทักษะต่างๆ ของดนตรีนั้นๆ ฉะนั้นจึงเป็นหน้าที่ของครูที่จะพยายามใช้ประโยชน์จากตำราเรียนในการเรียนการสอนให้ได้มากที่สุด แต่อย่างไรก็ดีการเลือกตำราเพื่อใช้เป็นแหล่งหรือตำราเรียนนั้นควรจะได้เลือกตำราที่มีความเชื่อถือได้จริงๆ ทั้งเนื้อหาก็คือความถูกต้องทันสมัย การเรียงลำดับเนื้อหาวิชาที่เป็นไปตามหลักการเรียนรู้และสอดคล้องกับหลักสูตรของโรงเรียน (ธีระ รุญเจริญ. 2551: 22)

9. วิธีการสอนของ หม่อมคุณหญิง บริพัตร เน้นทักษะการเคลื่อนไหวร่างกายเป็นหลักการเรียนรู้ดนตรีเกี่ยวกับทักษะการเคลื่อนไหวสามระดับ คือ ทักษะพื้นฐานเบื้องต้น ทักษะพื้นฐานชั้นกลาง และทักษะในระดับสูง หลักการที่น่าสนใจ ได้แก่ หลักการของคาล โครช ออร์ฟ โคคาย และคอมพรีเฮนซีฟ มีวชิเชินชิว

10. วิธีการสอนของ อรวรรณ บรรจงศิลป์ เน้นการเรียนรู้สาระดนตรีโดยใช้กระบวนการแก้ปัญหาผู้เรียนได้รับปัญหาจากผู้สอนและจะช่วยแก้ปัญหา โดยการคิดวิเคราะห์ ทดลอง ในที่สุดจึงมีการเสนอผลการแก้ปัญหา ด้วยกระบวนการนี้ ผู้เรียนได้เรียนรู้แนวคิดและทักษะดนตรีควบคู่กันไป (มงคลชัย เรื่องฤทธิ์.2534: 44)

11. วิธีการสอนของ วิมลศรี อุปรมัย นำหลักของการเรียนรู้ภาษามาใช้ คือการฟัง พูด อ่าน เขียน ซึ่งเปรียบเทียบกับ การพูดในระยยะต่อมา การอ่าน และการเขียนซึ่งหมายถึงการสร้างสรรค์จะได้รับการเน้นด้วย(สงวนศักดิ์ โกสินันท์.2549: 20)

12. วิธีการสอนของ คาล โครช เน้นการเคลื่อนไหวร่างกายเป็นหลัก โดยยึดหลักการเรียนรู้เกี่ยวกับการเคลื่อนไหวร่างกายทำให้การเรียนรู้ดนตรีมีความหมายกับผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ดนตรีได้ถึงแก่นโดยเน้นเรื่องเกี่ยวกับการสร้างสรรค์ควบคู่ไปด้วย

13. วิธีการสอนของ ออร์ฟ เน้นที่การสำรวจเกี่ยวกับเสียงซึ่งเกี่ยวข้องกันไปถึงเรื่องการสำรวจที่ว่างรอบ ๆ ตัวและการสำรวจเกี่ยวกับรูปแบบด้วย ผู้เรียนเริ่มเรียนรู้เกี่ยวกับเสียงโดยใช้การร้อง และการเล่นดนตรีเรียนรู้เกี่ยวกับที่ว่างรอบ ๆ ตัว โดยการเคลื่อนไหว และเรียนรู้เกี่ยวกับรูปแบบ โดยการสร้างสรรค์ ผู้เรียนเรียนรู้จากส่วนย่อยไปสู่ส่วนรวม ใช้การเลียนแบบ นำ ไปสู่การสร้างสรรคโดยมีกิจกรรมทั้งปฏิบัติเดี่ยวและการผสมวง จุดเด่นของวิธีการนี้คือการใช้เครื่องดนตรีออร์ฟในการเรียนการสอน(สุเทพ บันลือสินธุ์ .2552:32)

14. วิธีการสอนของ โคคาย เน้นการร้องเป็นหลัก โดยใช้วรรณคดีดนตรีพื้นบ้านซึ่งถือว่าเป็นดนตรีในลักษณะภาษาแม่ของผู้เรียน ในกระบวนการเรียนการสอนยึดหลักพัฒนาการของเด็กเป็นหลัก การเสนอเน้นหาดนตรีมีการจัดเป็นขั้นตอนอย่างรัดกุม และมีการใช้สัญลักษณ์ต่างๆ เพื่อช่วยให้การเรียนรู้ของผู้เรียนมีลักษณะเป็นรูปธรรมซึ่งช่วยให้ผู้เรียนรับรู้ดนตรีในลักษณะของเสียงง่ายขึ้น(สงวนศักดิ์ โกสินันท์.2551: 21)

15. วิธีการแบบคอมพรีเฮนซีฟ มิวซิเชนซีฟ เน้นหลักของการจัดประสบการณ์ทางดนตรีในลักษณะของการผสมผสานกลมกลืนขององค์ประกอบดนตรีเป็นหลัก โดยเน้นให้ผู้เรียนเป็นทั้งผู้ฟัง ผู้แสดง และผู้สร้างสรรค์ดนตรี เพื่อให้เกิดความเข้าใจดนตรีทุกแง่มุม โดยผู้เรียนได้รับรู้วรรณคดีดนตรีจากทั่วโลกเพื่อประสบการณ์ที่กว้างไกลทางดนตรีและการคิดวิเคราะห์วิจารณ์ทางดนตรีอย่างมีหลักเกณฑ์เทคนิคแต่ละวิธีเมื่อจะนำไปใช้ควรมีการปรับปรุงประยุกต์ให้เหมาะสมกับสภาพการเรียนการสอนของแต่ละสภาพ ซึ่งจะทำให้การเรียนการสอนดนตรีดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพบรรลุจุดมุ่งหมายตามที่ผู้สอนได้ตั้งเอาไว้ การนำทักษะการสอนและเทคนิควิธีสอนต่างๆ ไปใช้ขึ้นอยู่กับความมุ่งหมายของบทเรียน ลักษณะของ

เนื้อหาในบทเรียนนั้นขึ้นอยู่กับธรรมชาติของวิชา ธรรมชาติของผู้เรียน ในการสอนแต่ละครั้ง ควรมีการสอนแบบผสมผสานเป็นวิธีการหนึ่งเพื่อตอบสนองจุดประสงค์ของการสอนเพื่อช่วยให้บทเรียนน่าสนใจ น่าติดตามวิธีสอนต่างๆ ที่นำมาใช้ในปัจจุบันแบ่งเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ วิธีสอนแบบครูเป็นศูนย์กลางของกิจกรรม เช่นวิธีสอนแบบบรรยาย แบบสาธิต และแบบใช้แบบเรียนเป็นหลัก อีกประเภทหนึ่ง คือ วิธีสอนแบบนักเรียนเป็นศูนย์กลางของกิจกรรม เช่น แบบทดลอง แบบแก้ปัญหาแบบสถานการณ์จำลอง แบบสืบสวนสอบสวน แบบเพื่อนช่วยเพื่อน และการเรียนรู้โดยการร่วมมือ ฯลฯ

ดนตรีสากล

การสืบสาวเรื่องราวเกี่ยวกับความเป็นมาของดนตรีตั้งแต่สมัยโบราณมา นับว่าเป็นเรื่องยากที่จะให้ได้เรื่องราว สมัยของการรู้จักใช้อักษรหรือสัญลักษณ์อื่นๆ เพิ่งจะมีปรากฏและเริ่มนิยมใช้กันในสมัยเริ่มต้นของยุค Middle age คือระหว่างศตวรรษที่ 5-6 และการบันทึกมีเพียงเครื่องหมายแสดงเพียงระดับของเสียง และจังหวะ (Pitch and time) ดนตรีเกิดขึ้นมาในโลกพร้อมๆกับมนุษย์เรานั้นเอง ในยุคแรกๆมนุษย์อาศัยอยู่ในป่าดง ในถ้ำ ในโพรงไม้ แต่ที่รู้จักการร้องรำทำเพลงตามธรรมชาติ เช่นรู้จักปรบมือ เคาะหิน เคาะไม้ เป่าปาก เป่าเขา และเปล่งเสียงร้องตามเรื่อง การร้องรำทำเพลงไปเพื่ออ้อนวอนพระเจ้าเพื่อช่วยให้ตนพ้นภัย บันดาลความสุขความอุดมสมบูรณ์ต่างๆให้แก่ตน หรือเป็นการบูชาแสดงความขอบคุณพระเจ้าที่บันดาลให้ตนมีความสุขความสบายโลกได้ผ่านหลายยุคหลายสมัย ดนตรีได้วิวัฒนาการไปตามความเจริญและความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์ เครื่องดนตรีที่เคยใช้ในสมัยเริ่มแรกก็มีการวิวัฒนาการมาเป็นขั้นๆ กลายเป็นเครื่องดนตรี ที่เราเห็นอยู่ทุกวันนี้ เพลงที่ร้องเพื่ออ้อนวอนพระเจ้า ก็กลายมาเป็นเพลงสวดทางศาสนา และเพลงร้องโดยทั่วไป ในระยะแรก ดนตรีมีเพียงเสียงเดียวและแนวเดียวเท่านั้นเรียกว่า Melody ไม่มีการประสานเสียง จนถึงศตวรรษที่ 12 มนุษย์เราริเริ่มรู้จักการใช้เสียงต่างๆมาประสานกันอย่างง่ายๆ เกิดเป็นดนตรีหลายเสียงขึ้นมา ยุคต่างๆของดนตรีสากล นักปราชญ์ทางดนตรีได้แบ่งดนตรีสากลออกเป็นยุคต่างๆดังนี้

1. Polyphonic Perio (ค.ศ. 1200-1650) ยุคนี้เป็นยุคแรก วิวัฒนาการมาเรื่อยๆ จนมีแบบฉบับและหลักวิชาการดนตรีขึ้น วงดนตรีอาชีพตามโบสถ์ ตามบ้านเจ้านาย และมีโรงเรียนสอนดนตรี

2. Baroque Period (ค.ศ. 1650-1750) ยุคนี้วิชาดนตรีได้เป็นปึกแผ่น มีแบบแผนการเจริญด้านนาฏดุริยางค์ มีมากขึ้น มีโรงเรียนสอนเกี่ยวกับอุปรากร (โอเปร่า) เกิดขึ้น มีนักดนตรีเอกของโลก 2 ท่านคือ J.S. Bach และ G.H. Handen

3. Classical Period (ค.ศ. 1750-1820) ยุคนี้เป็นยุคที่ดนตรีเริ่มเข้าสู่ยุคใหม่ มีความรุ่งเรืองมากขึ้น มีนักดนตรีเอก 3 ท่านคือ Haydn, Gluck และ Mozart

4. Romantic Period (ค.ศ. 1820-1900) ยุคนี้มีการใช้เสียงดนตรีที่เน้นถึงอารมณ์อย่างเด่นชัดเป็นยุคที่ดนตรีเจริญถึงขีดสุด เรียกว่ายุคทองของดนตรี นักดนตรีเช่น Beethoven และคนอื่นอีกมากมาย

5. Modern Period (ค.ศ. 1900-ปัจจุบัน) เป็นยุคที่ดนตรีเปลี่ยนแปลงไปมาก ดนตรีประเภทแจ๊ส (Jazz) กลับมามีอิทธิพลมากขึ้นเรื่อยๆจนถึงปัจจุบัน

ขนบธรรมเนียมประเพณีของแต่ละชาติ ศาสนา โดยเฉพาะทางดนตรีตะวันตก นับว่ามีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับศาสนา มาก บทเพลงที่เกี่ยวกับศาสนาหรือเรียกว่าเพลงวัดนั้น ได้แต่งขึ้นอย่างถูกหลักเกณฑ์ ตามหลักวิชาการดนตรี ผู้แต่งเพลงวัดต้องมีความรู้ความสามารถสูง เพราะต้องแต่งขึ้นให้สามารถโน้มน้าวจิตใจผู้ฟังให้นิยมเลื่อมใสในศาสนามากขึ้น ดังนั้นบทเพลงสวดในศาสนาคริสต์จึงมีเสียงดนตรีประกอบประกอบการสวดมนต์ เมื่อมีบทเพลงเกี่ยวกับศาสนามากขึ้น เพื่อเป็นการป้องกันการลี้ภัยจึงได้มีผู้ประดิษฐ์สัญลักษณ์ต่างๆแทนทำนอง เมื่อประมาณ ค.ศ. 1000 สัญลักษณ์ดังกล่าวคือ ตัวโน้ต (Note) นั่นเอง โน้ตเพลงที่ใช้ในหลักวิชาดนตรีเบื้องต้นเป็นเสียงโด เร มี นั้น เป็นคำสวดในภาษาละติน จึงกล่าวได้ว่าวิชาดนตรีมีจุดกำเนิดมาจากวัดหรือศาสนา ซึ่งในยุโรปนั้นถือว่าเพลงเกี่ยวกับศาสนานั้นเป็นเพลงชั้นสูงสุดวงดนตรีที่เกิดขึ้นในศตวรรษต่างๆจนถึงปัจจุบัน จะมีลักษณะแตกต่างกันออกไป เครื่องดนตรีที่ใช้บรรเลงก็มีจำนวนและชนิดแตกต่างกันตามสมัยนิยม ลักษณะการผสมวงจะแตกต่างกันไป เมื่อผสมวงด้วยเครื่องดนตรีที่ต่างชนิดกัน หรือจำนวนของผู้บรรเลงที่ต่างกันก็จะมีชื่อเรียกวงดนตรีต่างกันประเภทของเพลงดนตรี เพลงประเภทต่างๆ แบ่งตามลักษณะของวงดนตรีได้ 6 ประเภท ดังนี้

1. เพลงที่บรรเลงโดยวงออร์เคสตรา (Orchestra) มีดังนี้

- ซิมโฟนี (Symphony) หมายถึงการบรรเลงเพลงโซนาตา (Sonata) ทั้งวง คำว่า Sonata หมายถึง เพลงเดี่ยวของเครื่องดนตรีชนิดต่างๆ เช่น เพลงของไวโอลิน เรียกว่า Violin Sonata เครื่องดนตรีชนิดอื่นๆก็เช่นเดียวกัน การนำเอาเพลงโซนาตาของเครื่องดนตรีหลายชนิดมาบรรเลงพร้อมกันเรียกว่า ซิมโฟนี

- คอนเซอร์โต (Concerto) คือเพลงผสมระหว่างโซนาตากับซิมโฟนี แทนที่จะมีเพลงเดี่ยวแต่อย่างเดียว หรือบรรเลงพร้อมๆ กันไปในขณะเดียวกัน เครื่องดนตรีที่แสดงการเดี่ยวนั้น ส่วนมากใช้ไวโอลินหรือเปียโน

- เพลงเบ็คเตล็ด เป็นเพลงที่แต่งขึ้นบรรเลงเบ็คเตล็ด ไม่มีเนื้อร้อง

2. เพลงที่บรรเลงโดยวงแชมเบอร์มิวสิก (Chamber Music) เป็นเพลงสั้นๆ ต้องการแสดงลวดลายของการบรรเลงและการประสานเสียง ใช้เครื่องดนตรีประเภทเครื่องสาย คือไวโอลิน วิโอลา และเชลโล

3. สำหรับเดี่ยว เพลงประเภทนี้แต่งขึ้นสำหรับเครื่องดนตรีชิ้นเดียวเรียกว่า เพลงโซนาตา

4. อราทอริโอ (Oratorio) และแคนตาตา (Cantata) เป็นเพลงสำหรับศาสนาใช้ร้องในโบสถ์ จัดเป็นโอเปร่าแบบหนึ่ง แต่เป็นเรื่องเกี่ยวกับศาสนา

5. โอเปร่า (Opera) หมายถึงเพลงที่ใช้ประกอบการแสดงละครที่มีการร้องโต้ตอบกันตลอดเรื่อง เพลงประเภทนี้ใช้ในวงดนตรีวงใหญ่บรรเลงประกอบ

6. เพลงที่ขับร้องโดยทั่วไปได้แก่ เพลงที่ร้องเดี่ยว ร้องหมู่ หรือร้องประสานเสียงในวงออร์เคสตรา คามวงคอมโบ (Combo) หรือชาโดว์ (Shadow) ซึ่งนิยมฟังกันทั้งจากแผ่นเสียงและจากวงดนตรีที่บรรเลงกันอยู่โดยทั่วไป
เครื่องดนตรีอุคูเลเล่

Ukulele” เป็นเครื่องดนตรีชนิดหนึ่งที่เป็นเครื่องดนตรีพื้นเมืองของชาวฮาวายเขียนคະ ซึ่งแน่นอนอยู่แล้วว่าไม่ใช่ เครื่องดนตรีสมัยใหม่แน่ๆ “Ukulele” เป็นเครื่องดนตรีที่มีมาตั้งแต่ สมัยศตวรรษที่ 19 แล้ว โดยมีต้นกำเนิดจากการที่ชาวพื้นเมือง ในฮาวาย ที่ใช้วิชาครุพักักจำ ประดิษฐ์เครื่องดนตรีเลียนแบบเครื่องดนตรีคล้ายกีตาร์ นามว่า “Cavaquinho” เป็นภาษา โปรตุเกส ซึ่งชาว โปรตุเกสขนมาเล่นให้ชาวฮาวายได้ฟังกันคะ ต้องขอบคุณชาวโปรตุเกส ที่ อุตสาหกรรมเอาเจ้าเครื่องดนตรีนี้ ขำน้ำขำทะเลมา ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้น ที่ทำให้ชาวฮาวายเขียน นำเอาเครื่องดนตรีชนิดนี้มาประยุกต์ จนมีชื่อเสียงไปทั่วโลกในปัจจุบันนี้ “Ukulele” นั้น ชาว เกาะเรียกกันห้วนๆ ว่า “หมัดกระโดด” ซึ่งน่าจะมาจากลักษณะของนิ้วผู้เล่น ที่ต้องสลับที่กดเค้ง ไปมาบนคอ “Ukulele” ที่ดูแบบมีศิลปะ และคล้ายกับตัวหมัดกำลังกระโดดไปมาบนทุ่งหญ้า ส่วนอีกศาสตร์กล่าวว่า “Ukulele” เป็นภาษาฮาวายเขียน ความหมายของคำว่า “Ukulele” ถูก แยกเป็นสองคำคือ “uku” ซึ่งแปลว่า “ของขวัญหรือรางวัล” ส่วนคำว่า “lele” แปลว่า “การ ได้มา” ดังนั้นเมื่อนำสองคำนี้มารวมกัน จึงแปลความหมายได้ว่า “ของขวัญที่ได้มา” (จากชาว

โปรตุเกส) ส่วนการออกเสียงนั้น หากออกเสียงเรียกแบบคนอเมริกัน เขาเรียกว่า “ยู คะ เล ลี่” ชาวฮาวายเอี้ยน เรียกมันว่า “อู กู เล่ เล่” ส่วนนักดนตรีสมัยใหม่ก็เรียกพูดยาว ตั้งชื่อเล่นให้มันสั้นๆ ว่า “อู๊ค” ไม่ว่าจะเรียกอย่างไรก็ตาม ล้วนเป็นเครื่องดนตรีชิ้นเดียวกันหมดนอกจากจะมีหลายชื่อแล้วเจ้า “Ukulele” ก็มีหลายขนาดเหมือนกันละ ขนาดของมันเริ่มตั้งแต่ soprano ซึ่งเป็นขนาดดั้งเดิม ที่เหมาะสำหรับใช้เล่นดีคอร์ดสนุกสนานกะ ตามด้วย concert ที่คอยาวขึ้นเพื่อใช้เล่นแบบ fingerstyle ต่อด้วย tenor ที่ขนาดใหญ่ขึ้นมาอีกชั้น พร้อมเฟรตที่มากขึ้น และเสียงที่ทุ้มกังวาลกว่า ปิดท้ายด้วย baritone ที่ใหญ่ที่สุด และตั้งเสียงไม่เหมือนขนาดอื่นกะ (ตั้งเสียงแบบสี่สายล่างของกีตาร์ปกติ)ในช่วงแรกนั้น “Ukulele” เป็นเครื่องดนตรีที่ใช้สำหรับบรรเลงเพลงฮาวายเอี้ยนขับกล่อมชาวเกาะให้ครื้น เครง โดยมีพระราชอาชวาเกาะ King David Kalakaua เป็นผู้สนับสนุนใหญ่ จนใครๆ ในเกาะก็พากันเล่นเจ้าเครื่องดนตรีชนิดนี้กันกะ จากนั้นตั้งแต่ช่วงก่อนสงครามโลก ครั้งที่สอง “Ukulele” ก็เริ่มมีคนรู้จักมากขึ้น และเนื่องจากขนาดอันกะทัดรัดและราคาที่ไม่แพง มันเปลี่ยนสถานะจากเครื่องดนตรีพื้นเมืองกลายเป็นเครื่องดนตรีสากล มีนักดนตรีจาก แผ่นดินใหญ่อเมริกานำมาเล่นกันหลากหลายแนวกะ ไม่วั้นแม้แต่ศิลปิน Jazz ความโดดเด่นในวงการเพลงของมันมาถึงจุดสุดยอดในช่วงยุค 60”s ก่อนที่ความนิยมจะเริ่มซาลงไปตามกาลเวลา จนเมื่อช่วงปลายยุค 90”s นี้เอง ที่ “Ukulele” กลับมาเป็นที่นิยมอีกครั้งกะ เมื่อ Jake Shimabukuro มือ Ukulele หนุ่มน้อยเชื้อสายญี่ปุ่น-ฮาวาย นำมันมาบรรเลงเพลงร่วมสมัยด้วย สีสาวมากลวดลายน่าทึ่ง จนได้รับสมญานามว่าเป็น อัจฉริยะUkulele และศิลปิน Israel Kamakawiwo’ole (IZ) นักดนตรีจากเกาะฮาวาย ด้วยเอกลักษณ์ตัวอ้วนใหญ่คล้ายกับยักษ์ แต่เลือกที่จะเล่น Ukulele ตัวจิ๋วเป็นเครื่องดนตรีคู่กาย IZ จึงได้รับความสนใจเป็นอย่างมาก กระแส IZ จึงเกิดมาพร้อมกับ Ukulele เพลงของ IZ ยังถูกไปใช้เป็นเพลงประกอบหนังอยู่เป็นระยะๆ IZ ได้ร้องและเล่นบทเพลง “Over the Rainbow/What a Wonderful World” ซึ่งทำให้ผู้คนเริ่มหลงเสน่ห์ในเสียงของ ukulele เข้าอย่างจัง Ukulele มีขนาดมาตรฐานอยู่ทั้งหมด 4 ขนาด โดยขนาดที่ได้รับความนิยมมากที่สุด คือ Tenor, Soprano และ Concert ตามลำดับครับ สำหรับขนาด Soprano, Concert และ Tenor มีวิธีเล่นเหมือนกัน โดยมีการจูนเสียงที่เป็นมาตรฐานสากลทั่วโลก เรียกว่า C tuning ก็คือจูนแบบ GCEA ไล่ลงมาตั้งแต่สายที่ 4(บนสุด) ลงไป สายที่ 1 (ล่างสุด) ส่วนขนาด Baritone จะมีการจูนเสียงที่แตกต่างไปจากขนาดอื่นๆ คือจูนเหมือน 4สายล่างของ กีตาร์ธรรมดา คือ DGBE ซึ่งก็หมายถึง เวลาเราจะจับคอร์ด ก็ต้องจับแตกต่างไปจาก Soprano, Concert และ Tenor ทำให้ ไม่ค่อยเป็นที่นิยมกัน แต่ก็เริ่มมีผู้ผลิตสาย ukulele หลายราย เริ่มทำสายที่จูนแบบ GCEA สำหรับ ukulele ขนาด Baritone ขึ้นมา แต่ก็ยัง

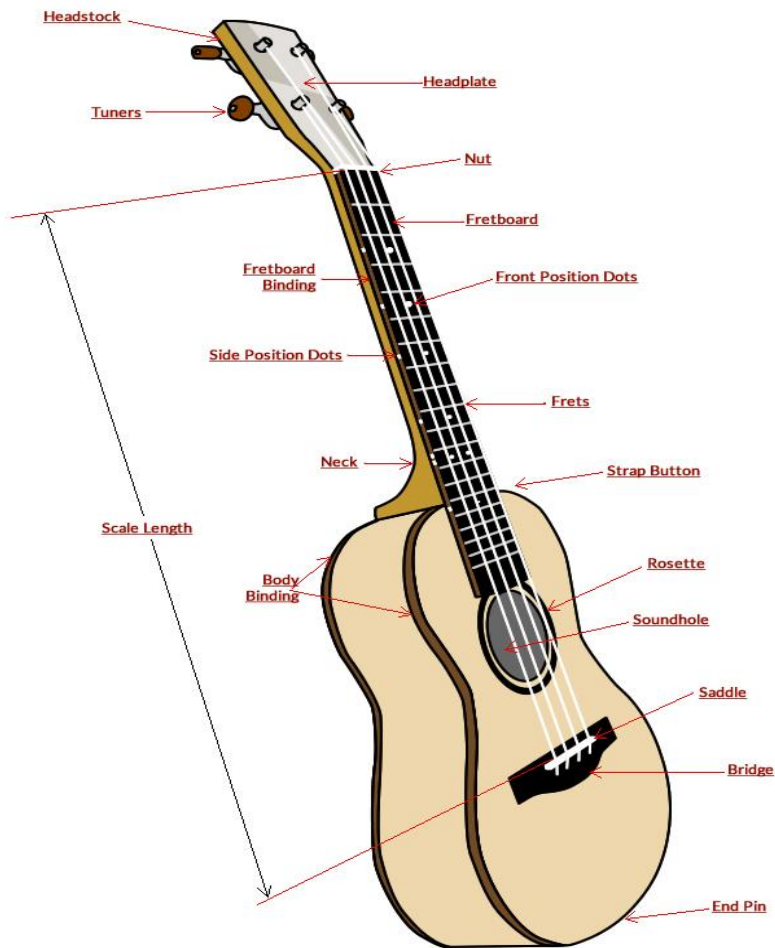
ไม่ค่อยได้รับความนิยมเท่าที่ควร เนื่องจากเสน่ห์ของ ukulele ก็คือ ความเล็ก ที่คุณภาพไม่เล็กของมัน แต่เจ้า Baritone นี้ มีขนาดใหญ่สุด ทำให้ได้เสียงที่ใหญ่ๆทึ่มๆ คล้ายกีตาร์เกิน ไป คนก็เลยยังไม่นิยมกัน Soprano Ukulele มีขนาดความยาวประมาณ 21 นิ้ว มีจำนวน fret ขนาดมาตรฐานที่ 12 frets ซึ่งจะเป็นจำนวน fret จาก nut ถึงตัว body ที่ 12 frets จูนสายเป็น GCEA โดยถือเป็นขนาดมาตรฐานแท้ๆ ดั้งเดิมของ ukulele ในบางรุ่นก็มีจำนวน fret มากขึ้นเป็น 14 frets หรือมากกว่า แต่จะเป็น fret ที่เพิ่มเข้ามาอยู่บริเวณตัว body แต่ก็ยังมี ukulele บางรุ่น ที่ใช้ตัว body เป็นขนาด soprano แต่ใช้ fingerboard เป็น Concert scale แทน เพื่อเพิ่มจำนวน frets ให้มากขึ้น โดยจะเรียกว่า Super Soprano นอกจากนี้ก็มี บางรุ่นที่ใช้ body เป็น soprano แต่ใช้ fingerboard เป็น tenor scale เช่น Ohana SK-30L Longneck นักดนตรีที่ใช้ Soprano ขนาดมาตรฐาน เช่น Ohta-san ใช้เล่นเพลง Hawaii และส่วน Concert Ukulele มีขนาดใหญ่ขึ้นมาอีกนิดหนึ่ง โดยมีความยาวประมาณ 23 นิ้ว จูนสายเป็น GCEA มีขนาด fingerboard ที่ใหญ่ขึ้นมาอีกนิดเช่นกัน โดยจะมีประมาณ 14 ถึง 17 frets ซึ่งจะเป็นจำนวน fret จาก nut ถึงตัว body ที่ frets และบางรุ่นอาจมี fret มากกว่า แต่ก็เพิ่มเข้ามาในส่วนของตัว body และอีกตัวคือ Tenor Ukulele มีขนาดใหญ่กว่า concert โดยมีความยาวประมาณ 26 นิ้ว จูนสายเป็น GCEA หรือบางคน จูนเป็น gCEA คือให้สายที่ 4 มีเสียงเป็น G ต่ำ (Low G) มีจำนวน fret ประมาณ 17 ถึง 19 frets โดยจะเป็นจำนวน fret จาก nut ถึงตัว body ที่ 14 frets เหมือนกัน fret ที่เพิ่มเข้ามาจะอยู่ในส่วนของตัว body ผู้ที่เล่นกีตาร์อยู่แล้ว จะชื่นชอบ ukulele ขนาดนี้ เนื่องจากขนาดเสียงที่ใกล้เคียงกีตาร์ และ fingerboard ที่สามารถรองรับ การเล่นตัวโน้ตต่างๆ และการเล่นที่หลากหลาย นักดนตรีที่มีชื่อเสียง เช่น Jake Shimabukuro ก็ใช้ tenor ในการเล่นเพลง While my guitar gently weeps และ Israel Kamakawiwo'Ole กับเพลง Somewhere Over The Rainbow และตัวสุดท้ายคือ Baritone Ukulele เป็น ukulele ที่มีขนาดใหญ่ที่สุด มีความยาวประมาณ 30 นิ้ว มีจำนวน fret ประมาณ 19 ถึง 21 frets จูนสายเหมือนกับ 4 สายล่างของกีตาร์ เป็น DGBE จึงทำให้มีรูปแบบในการจับคอร์ด และตัวโน้ต ที่ต่างออกไปจาก ukulele ขนาดอื่นๆ

วิธีการจูนอูคูเลเล่ มีหลายวิธี แต่ก่อนอื่นเราต้องมีการเรียนรู้สายของอูคูเลเล่แต่ละสายก่อนว่าเรียกอย่างไรและมีเสียงอย่างไร โดยอูคูเลเล่เล่นนั้นจะมีอยู่ 4 สาย หากเราจับอูคูเลเล่แล้ววางไว้บนตัก ให้อูคูเลเล่หันออกทางด้านนอก สายด้านล่างสุดเรียกว่าสาย 1 สายที่อยู่เหนือขึ้นมาเรียกว่าสาย 2,3 และ สาย 4 ที่อยู่ด้านบนสุดตามลำดับ อูคูเลเล่แต่ละสายจะมีเสียงตัวโน้ตต่างกัน หากเรียงลำดับตัวโน้ตตามเสียง จะใช้ตัวอักษรภาษาอังกฤษแทน C (โด) D (เร) E (มี) F (ฟา) G (ซอล) A (ลา) B (ที) สายอูคูเลเล่สายที่ 1 หากไม่จับคอร์ดเลย หรือเรียกว่าสายเปิด จะมีพื้นฐาน

เสียงเป็น A (ลา) สายอุคูเลเล่สายที่ 2 หากไม่จับคอร์ดเลย จะมีพื้นฐานเสียงเป็น E (มี) สายอุคูเลเล่สายที่ 3 หากไม่จับคอร์ดเลย จะมีพื้นฐานเสียงเป็น C (โด) สายอุคูเลเล่สายที่ 4 หากไม่จับคอร์ดเลย จะมีพื้นฐานเสียงเป็น G (ซอล) เวลาจับคอร์ดต้องจับให้เสียงตรงกับเสียงของแต่ละสาย

ภาพที่ 1 ส่วนประกอบของอุคูเลเล่ (Parts of Ukulele) อุคูเลเล่ (Ukulele) ทุกขนาด ปกติแล้วจะแบ่งออกเป็น 3 ส่วนใหญ่ ๆ ประกอบด้วย ส่วนหัว (Headstock หรือ Peghead), ส่วนคอ (Neck) และส่วนลำตัว ที่มา www.ukebegin.blogspot.com พ.ศ.2558

ภาพที่ 2 ส่วนหัว (Headstock) จะมีส่วนที่เรียกว่า Tuner Peg Machine หรือชุดลูกบิดซึ่งมีอยู่ 4 แบบ แต่ที่นิยม ใช้กับมี 2 แบบ คือ Friction และ Geared ลูกบิด เป็นส่วนที่ใช้ในการตั้งสายหรือขึ้นสายอูคูเลเล่ เพื่อให้ได้เสียงมาตรฐาน ที่มา www.ukebegin.blogspot.com พ.ศ.2558

กิจกรรมการเรียนรู้แบบรวม - แยก - รวม

วิธีการสอนแบบรวม - แยก - รวม คือ การสอนทักษะที่ให้นักเรียนได้เห็นทักษะโดยส่วนรวมเสียก่อน ต่อมาจึงค่อยแยกแยะออกไปเป็นทักษะย่อย แล้วจึงให้นักเรียนได้เห็นทักษะโดยส่วนรวมอีกครั้ง ซึ่งได้แนวคิดมาจาก ทฤษฎีการเรียนรู้แบบหยั่งเห็น (Insight Learning Theory) ซึ่งนักจิตวิทยา กลุ่มเกสโตลต์ ประกอบด้วย แมร์ท ไสเมอร์ (Max Wertheimer) คอฟฟ์กา (Kurt Koffka) ลิวิน (Kurt Lewin) และ โคลเลอร์ (Wolfgang Kohler) เป็นผู้ตั้งทฤษฎีนี้ขึ้นมา โดยมีความเชื่อว่าการแก้ปัญหาหรือการเรียนรู้สิ่งใด ควรได้มีการพิจารณาโครงร่างหรือปัญหาโดยส่วนรวมเสียก่อนทุกแห่งทุกมุม หรือหมายความว่านักเรียนควรได้มีการตอบสนองต่อสภาพการณ์ทั้งหมดเสียก่อน จากนั้นจึงค่อยแยกส่วนรวมออกเป็นส่วนย่อยเพื่อพิจารณา

ความสัมพันธ์ของส่วนย่อยแต่ละส่วนให้แจ่มแจ้ง จนในที่สุดจะเกิดเป็นความคิดหรือการมองเห็นช่องทางในการแก้ไขปัญหาขึ้นมาซึ่งจะส่งผลให้เกิดเป็นความเข้าใจอย่างแจ่มแจ้งทะลุปรุโปร่ง ที่เรียกว่าการหยั่งเห็น (วาสนา คุณาอภิสิทธิ์.2539: 68) กล่าวว่าคุณครูของทฤษฎีนี้ก็คือ ทฤษฎีการเรียนรู้แบบหยั่งเห็น มีชื่ออื่นอีกว่าทฤษฎีสนาม โดยอธิบายว่าในการมองเห็นสิ่งใดก็ตาม จะมองเห็นส่วนรวมก่อน แล้วจึงค่อยพิจารณาแยกแยะส่วนย่อยจึงทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ (เหมือนมองภูเขาในสนามทั้งหมด) ดังนั้นที่เรียกว่าเป็นทฤษฎีเกี่ยวกับการรับรู้ก็ด้วยเหตุนี้ จึงสรุปว่าการที่บุคคลใดจะเรียนรู้ได้ดีที่สุดจะต้องมี ความคิดรวบยอดในสิ่งที่เรียนการสอนโดยวิธี รวม – แยก – รวม เป็นวิธีการสอนที่มีความสอดคล้องกับวิธีสอนทักษะ ที่มีพฤติกรรมด้านทักษะวิสัย 7 ขั้นตอนจากง่ายไปหายาก ดังนี้ (วาสนา คุณาอภิสิทธิ์,2550: 174-176)

1. พฤติกรรมการรู้คำศัพท์เกี่ยวกับการเคลื่อนไหว
2. พฤติกรรมการเคลื่อนไหวโดยไม่เคลื่อนที่
3. พฤติกรรมการเคลื่อนไหวด้วยการเคลื่อนที่
4. พฤติกรรมการเคลื่อนไหวประกอบอุปกรณ์
5. พฤติกรรมการจัดรูปแบบของการเคลื่อนไหว
6. พฤติกรรมการเคลื่อนไหวร่วมกับผู้อื่น
7. พฤติกรรมการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการเคลื่อนไหว

จากจุดมุ่งหมายดังกล่าว 7 ลำดับขั้น ครูต้องพยายามทำให้นักเรียนเกิดการพัฒนาไปตามลำดับ วิธีสอนทักษะที่ได้ผลเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปคือการใช้ทฤษฎีรวม – แยก – รวม เพราะทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้จากง่ายไปหายาก (จุไรรัตน์ สมสุข.2548: 122–125) ได้อธิบาย วิธีการสอนทักษะและกลไกโดยวิธีสอน แบบส่วนรวมไปหาส่วนย่อยไว้ ดังนี้ การสอน โดยวิธีส่วนรวม (Whole Method) เป็นวิธีการสอนอันหนึ่งที่จะทำให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติกิจกรรมที่เป็นส่วนรวมของกิจกรรมนั้นที่เดี่ยวพร้อมกันทุกๆ ด้าน เพื่อเป็นการช่วยในการตัดสินใจของผู้สอนว่า จะให้ผู้เรียน ได้ฝึกปฏิบัติสิ่งเหล่านั้นทั้งหมดต่อไปอีกหรือว่าจะให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติเฉพาะส่วนๆ เป็นพิเศษไป อาจจะมีจำนวนมากหรือน้อย ซึ่งขึ้นอยู่กับความสลับซับซ้อนของกิจกรรมอันนั้น สิ่งเหล่านี้จะขึ้นอยู่กับผลการวิเคราะห์ของผู้เรียนหรือความบกพร่องของผู้เรียน ที่ผู้เรียนมีความต้องการที่จะสร้างขึ้น หรือแก้ไขต่อไปการสอน โดยวิธีส่วนย่อย (A Part Method) จะกระทำต่อเนื่องจากการสอนแบบส่วนรวม โดยเอาผลจากการวิเคราะห์ของผู้เรียนที่มีความบกพร่อง หรือต้องการที่จะสร้างส่วนนั้นๆ ให้มีขึ้น ที่คล้ายคลึงกัน

หรือเหมือนกัน มาฝึกจนกว่าจะเห็นว่าผู้เรียนดีขึ้นกว่าเดิม หรือเกิดความพอใจแล้ว จึงจะฝึกส่วนอื่นๆ ต่อไป เสร็จแล้วจึงจะให้ผู้เรียนลองฝึกปฏิบัติในกิจกรรมนี้เป็นส่วนรวมอีกที ทเช่นนี้ สลับกันไปวิธีสอนแบบส่วนรวมไปหาส่วนย่อยนี้ จะมีคุณลักษณะสำคัญอยู่ 3 ประการ คือ

1. การสอนแบบส่วนรวม (Whole Method) จะเป็นแบบนี้มาก่อนการสอนแบบส่วนย่อย และเป็นสิ่งที่อยู่เหมือนส่วนย่อย เมื่อเราให้คำจำกัดความว่า ส่วนรวมเป็นส่วนที่ใหญ่ที่สุด และเป็นส่วนรวมของส่วนย่อย ซึ่งผู้เรียนสามารถที่จะเข้าใจโดยปราศจากความยุ่งยากจนเกินไป แนวความคิดอันนี้ทำให้ผู้สอนสามารถวิเคราะห์ และตัดสินใจเกี่ยวกับการปฏิบัติของผู้เรียนว่าดีหรือไม่ และส่วนไหนมีความบกพร่องที่ควรแก้ไข ผู้สอนก็ใช้วิธีการแบบส่วนรวม

2. ความแตกต่างในด้านความสามารถส่วนบุคคลของผู้เรียนในการเรียน จะทำให้ผู้เรียนเรียนได้ดีที่สุดในแบบส่วนรวม เพราะผู้เรียนที่มีความสามารถจะได้มีโอกาสก้าวหน้ากิจกรรมได้ดีกว่า และมากกว่าการสอนแบบส่วนย่อย เพราะแบบส่วนรวมนั้นจะมีกิจกรรมอยู่มากกว่านั่นเอง นอกจากนี้ แบบส่วนรวมยังให้ประโยชน์แก่ผู้เรียนที่เฉลียวฉลาด มีโอกาสไปได้เร็ว ซึ่งเป็นผลกำไรของผู้เรียนเองมากกว่าผู้ที่เรียนช้า และดูเหมือนว่าการสอนแบบส่วนรวมจะให้คุณประโยชน์ในเรื่องการปรับตัวที่ดี และความเชื่อมั่นในตนเองของผู้เรียนมากกว่าการสอนแบบส่วนย่อย แต่ถึงอย่างไรก็ตาม กิจกรรมบางอย่างที่ต้องการให้ผู้เรียนก้าวไปอย่างมั่นคงและเร็ว ก็ควรจะสอนแบบส่วนย่อย

3. ในเรื่องการสอนแบบส่วนรวม ถ้าผู้สอนมีความกังวลไม่สามารถที่จะจัดขนาดของเนื้อหาวิชาว่า ควรจะให้กว้างขนาดไหน ผู้สอนก็อาจจะตัดสินใจเลือกขนาดของเนื้อหาวิชาที่ใหญ่หรือกว้างไว้ก่อน กับพิจารณาปัจจัยอย่างอื่นๆ ตามสมควร เช่น อุปกรณ์ เวลา และสถานที่ เป็นต้น ในการสอนแบบส่วนรวม สิ่งสำคัญคือการเตรียมกิจกรรมต่างๆ ที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์ ฉะนั้นเป็นสิ่งแรกที่จะทำให้การเรียนการสอนดำเนินไปได้ดี ดังนั้นลักษณะของกิจกรรมควรจะเป็นลักษณะ ดังนี้

- 3.1 เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนไปถึงจุดมุ่งหมายด้วยตัวของผู้เรียนเอง
- 3.2 ลักษณะของกิจกรรมต้องสัมพันธ์กับจุดมุ่งหมายของผู้เรียน
- 3.3 ลักษณะของกิจกรรมจะต้องมีความยากง่ายตามลำดับและขึ้นอยู่กับวิธีการฝึก ปฏิบัติ

ในกิจกรรมนี้เป็นส่วนรวมด้วย

ลำดับขั้นในการสอนทักษะทางกลไก โดยวิธีสอนแบบส่วนรวมไปหาส่วนย่อย มีดังนี้

1. ขั้นสร้างความคิดรวบยอด (Established Concept) เป็นขั้นที่ผู้สอนจะต้องพยายาม

ให้ผู้เรียนเกิดความคิดรวบยอดในกิจกรรมที่จะสอน ผู้เรียนต้องพยายามนึกภาพพจน์ และทำความเข้าใจว่าการเคลื่อนไหวในกิจกรรมนั้นๆ เป็นอย่างไร การสร้างความคิดรวบยอดในขั้นนี้ คือ การสาธิต การอธิบายของผู้สอน หรือการให้ผู้เรียนไปอ่านหนังสือค้นคว้า ไปดูรูป ไปดู ภาพยนตร์ หรือการจัดรายการอภิปรายในขอบเขตที่กำหนดให้ ฯลฯ เมื่อผู้เรียนเกิดความคิดรวบยอด ผู้สอนจึงจะดำเนินการขั้นต่อไป

2. ขั้นสร้างประสบการณ์ร่วม (Provide Experience with the Whole) ขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้สอนให้ผู้เรียนได้ประกอบกิจกรรมที่ผู้สอนจัดไว้ทั้งหมด และให้ผู้เรียนบอกว่าเขามีทักษะและประสบการณ์มากน้อยเพียงไร

3. ในเรื่องการสอนแบบส่วนรวม ถ้าผู้สอนมีความกังวลไม่สามารถที่จะจัดขนาดของเนื้อหาวิชาว่า ควรจะให้กว้างขนาดไหน ผู้สอนก็อาจจะตัดสินใจเลือกขนาดของเนื้อหาวิชาที่ใหญ่หรือกว้างไว้ก่อน กับพิจารณาปัจจัยอย่างอื่นๆ ตามสมควร เช่น อุปกรณ์ เวลา และสถานที่ เป็นต้น ในการสอนแบบส่วนรวม สิ่งสำคัญคือการเตรียมกิจกรรมต่างๆ ที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์ ฉะนั้นเป็นสิ่งแรกที่จะทำให้การเรียนการสอนดำเนินไปได้ดี ดังนั้นลักษณะของกิจกรรมควรจะเป็นลักษณะ ดังนี้

3.1 เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนไปถึงจุดมุ่งหมายด้วยตัวของผู้เรียนเอง

3.2 ลักษณะของกิจกรรมต้องสัมพันธ์กับจุดมุ่งหมายของผู้เรียน

3.3 ลักษณะของกิจกรรมจะต้องมีความยากง่ายตามลำดับและขึ้นอยู่กับการศึกษาปฏิบัติ

ในกิจกรรมนี้เป็นส่วนร่วมด้วย

การสอนแบบจับคู่

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบจับคู่ (Peer Tutoring) มาจากกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละครั้ง นักเรียนได้มีการศึกษาค้นคว้าเป็นกลุ่มและในแต่ละกลุ่มนักเรียนมีความรับผิดชอบร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของดันน์ (Dunn, 2004 :154) ได้กล่าวไว้ว่าการเรียนการสอนที่ดีควรช่วยให้ให้นักเรียนได้มีโอกาสทำงานร่วมกันเป็นคู่หรือเป็นคณะ การสร้างกลุ่มเล็กๆ ที่มีความสัมพันธ์ต่อการเรียนจะช่วยป้องกันไม่ให้นักเรียนมีความรู้สึกอยู่คนเดียว การให้นักเรียนช่วยเหลือกันในกลุ่ม จึงน่าจะเป็นการช่วยเหลือให้นักเรียนที่เรียนช้าได้ วิธีการนี้เปิดโอกาสให้นักเรียนผู้ทำหน้าที่ช่วยสอนได้แสดงถึงความสามารถของตนในการช่วยเหลือผู้อื่น ซึ่งเป็นผลดีต่อนักเรียน และช่วยให้เขาสนใจในบทเรียนได้มากยิ่งขึ้นผู้วิจัยได้ศึกษาถึงประเด็นพัฒนาการเรียนการสอนแบบจับคู่มาจากกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน ความหมายของการสอนแบบจับคู่มาจากกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน วัตถุประสงค์ของการ

สอนแบบจับคู่มาจากกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน และรูปแบบวิธีการสอนแบบจับคู่มาจากกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน

1. พัฒนาการสอนแบบจับคู่มาจากกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน

กิจกรรมการเรียนรู้การสอนแบบจับคู่มาจากกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน เป็นแนวความคิดที่เปิดโอกาสให้นักเรียนมีโอกาสเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นการกระจายบทบาทการสอนจากครูไปสู่ นักเรียน นับว่าเป็นวิธีการสอนที่ยึดเด็กนักเรียนเป็นศูนย์กลางแนวความคิดเกี่ยวกับวิธีการสอนแบบจับคู่มาจากกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน ได้มีพัฒนาการมาเป็นเวลานาน ซึ่ง (ธีระ รุณเจริญ .2551: 22) ได้กล่าวไว้ดังนี้ในคริสต์ศตวรรษที่ 1 คิวินติเลียน ได้กล่าวถึงหนังสือชื่อ Instiutio Oratoria เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการให้เด็กที่มีผลการเรียนอ่อนเรียนบทเรียนจากเด็กนักเรียนรุ่นพี่ ต่อมาในปี ค.ศ. 1530 ดรอทเซนดรอฟ (TrotZendrof) ครูชาวเยอรมัน ได้นำเอาวิธีการสอนแบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนมาทดลองใช้โดยให้เด็กนักเรียนที่มีอายุมากกว่าช่วยสอนเด็กนักเรียนที่มีอายุน้อยกว่า จากจุดดังกล่าวนี้นับว่าก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งที่สำคัญมากในสมัยต่อมาซึ่งตรงกับช่วงของสมัยการปฏิวัติอุตสาหกรรม (คริสต์ศตวรรษที่ 18) แนวความคิดเรื่องเพื่อนช่วยเพื่อนได้ประสบผลสำเร็จอย่างสูงสืบเนื่องจากในช่วงดังกล่าวได้เกิดภาวะการขาดแคลนครู แลงคาสเตอร์ (Lancaster) ได้ทำการจัดทีมเพื่อทำการสอนเด็กนักเรียนที่มีวัยวุฒิมากกว่า เพื่อที่จะได้นำไปสอนเด็กนักเรียนที่มีวัยวุฒิน้อยกว่าต่อไปสำหรับในประเทศสหรัฐอเมริกา ได้เริ่มสนใจในการดำเนินการสอนด้วยวิธีดังกล่าว เนื่องจากเป็นวิธีการสอนที่มีประโยชน์ในด้านวิชาการแก่เด็กนักเรียนทั้งสองฝ่าย คือ เด็กนักเรียนผู้สอนและเด็กนักเรียนผู้เรียน โดยเฉพาะเบนจามิน (Benjamin) (สงวนศักดิ์ โกสินันท์. 2549: 20) ได้นำการสอนแบบแบ่งกลุ่มเน้นเพื่อนช่วยเพื่อนมาปฏิบัติ เพื่อเป็นส่วนประกอบในการฝึกนักเรียนจนเป็นที่ยอมรับ ด้วยความเชื่อที่ว่า ประสิทธิภาพในการสอนตอนเด็กๆ ของเขา เป็นบทบาทที่สำคัญมากต่อการตัดสินใจของเขาที่เข้ามาเป็นครูในประเทศฟิลิปปินส์ ได้มีโครงการทดลองอิมแพค (IMPACT) ซึ่งใช้ระบบสอนซ่อมเสริม โดยมีผู้ช่วยสอนแล้วบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนรู้ถึงร้อยเปอร์เซ็นต์ นักเรียนในโครงการอิมแพคได้พัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิธีการใช้ชุดการเรียนรู้เป็นครู และมีครู เพื่อนหรือบิดามารดาช่วยสอน ปรากฏว่าได้รับผลสำเร็จตามโครงการนี้เป็นอย่างดี จากการศึกษาดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า นอกจากครูแล้ว ผู้ปกครอง และเพื่อนนักเรียนด้วยตนเอง ก็สามารถเป็นผู้ช่วยสอนได้ ครูควรจะเป็นผู้จัดการในเรื่องสื่อการสอน วิธีสอน การประเมินผลการเรียนและเป็นผู้ช่วยเหลือประสานงานในกระบวนการช่วยสอนความคิดในการนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการให้การศึกษาโดยตรง และนักเรียนมีบทบาทในการช่วยเหลือตนเอง และช่วยเพื่อน ได้เริ่มทดลอง

ครั้งแรกที่โรงเรียนประถมแห่งหนึ่งในลอสแอนเจลิส แคลิฟอร์เนีย นักวิจัย 2 คน ที่รับผิดชอบต่อโครงการ ซึ่งเริ่มต้นใน ค.ศ.1968 คือ เมลาเรกโน (Melaragno) และนิวมาร์ค (Newmark) โครงการนี้ มีชื่อว่า The Tutorial Community Project บทบาทของครูจะเปลี่ยนจากหน้าที่สอนนักเรียนเหล่านี้ให้เป็นไปด้วยดี นักเรียนเหล่านี้ได้รับการคัดเลือกตามความสมัครใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนทำหน้าที่ช่วยสอน นักเรียนจะได้รับการอบรมในเรื่องที่จะช่วยสอนศึกษาวัตถุประสงค์ ของบทเรียนการวางแผนการจัดการเรียนรู้ วิธีสอน การช่วยเหลือในการคุมห้องสอบ และอื่นๆ ผลการทดลองพบว่า นักเรียนผู้สอนมีความกระตือรือร้นเอาใจจริง เอาใจมีความจริงใจและมีความเฉลียวฉลาดในการฝึกอบรม และการช่วยสอนได้ผลดีทั้งผู้สอนและผู้ถูกสอน (สงวนศักดิ์ โกสินันท์, 2551: 21) สำหรับในวงการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ได้มีการนำเอาวิธีการสอนแบบแบ่งกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนมาประยุกต์ใช้กับการสอน นับตั้งแต่มีการสัมมนาเรื่องการพิจารณาวัฒนธรรมและเทคโนโลยีปรับปรุงคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีครูไม่ครบชั้นเนื้อหาตอนหนึ่งของรายงานการสัมมนาได้กล่าวถึงเรื่อง การปฏิบัติงานของครู และในที่ประชุมได้เสนอวิธีแก้ปัญหา โดยให้นักเรียนที่มีผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดีทำการสอน และแนะนำแก่นักเรียนที่เรียนอ่อน นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึงการให้นักเรียนที่อยู่ในชั้นสูงกว่ามาสอนนักเรียนที่อยู่ในชั้นต่ำกว่าอีกด้วย (สมลักษณ์ ศรีธงชัย, 2550: 27)

2. ความหมายของวิธีสอนแบบจับคู่มาจากกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนการเรียนการสอนแบบจับคู่มาจากกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนนั้น เป็นการสอนที่มีพื้นฐานมาจากแนวคิดเกี่ยวกับการกระจายบทบาทในการสอน และแนวคิดเกี่ยวกับการให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การให้เพื่อนช่วยสอนนั้นมีได้หมายถึงการให้นักเรียนมาขึ้นหน้าชั้นแล้วทำหน้าที่สอนทุกอย่างแทนครู แต่หมายถึงการให้นักเรียนสอนเพื่อนนักเรียนคนอื่นๆ และให้นักเรียนได้เรียนรู้จากกันและกัน โดยมุ่งเน้นเพื่อช่วยเหลือผู้เรียนที่เรียนช้ามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีปัญหาในด้านความประพฤติ และมีปัญหาอื่นๆ โดยมีความเชื่อว่า วิธีการให้ผู้เรียนสอนกันเองนี้ ผู้เรียนจะเรียนรู้อะไรต่างๆ ได้จากกันและกัน และการเรียนรู้เช่นนี้ทำให้ผู้เรียนที่เรียนช้าเกิดการเรียนรู้ได้ เนื่องจากภาษาที่ผู้เรียนใช้พูดจาสื่อสารกันนั้น สามารถสื่อความหมายระหว่างกันได้เป็นอย่างดี (กรมวิชาการ, 2551: 61) แคนด์เลอร์ Candler อ้างถึงใน (พิศุล ภูมิเสน, 2552: 27) กล่าวว่า การสอนแบบให้เพื่อนช่วยสอน เป็นยุทธวิธีที่ครูพยายามเข้าถึงความต้องการของนักเรียนแต่ละคน เป็นวิธีการที่ยืดหยุ่น และทำให้ครูไม่ต้องพะวงกับนักเรียนที่เรียนช้ากว่าผู้อื่น แต่ทั้งนี้มิได้หมายความว่า จะใช้ได้โดยไม่มี การวางแผนล่วงหน้า สิ่งที่ครูควรคำนึงถึงคือ แต่ทั้งนี้มิได้หมายความว่า จะใช้ได้โดยไม่มี การเลือกนักเรียนผู้สอน

นักเรียนผู้เรียน และให้นักเรียนผู้สอนเข้าใจบทบาทของตนได้อย่างถูกต้องคิบบอน และ รี (Cibbon and Reay อ้างถึงใน สวงนศักดิ์ โกสินันท์. 2549:19) กล่าวว่าการสอนโดยวิธีให้เพื่อนช่วยสอนเป็นการสอนที่คิดขึ้นเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนสอนกันเอง วิธีการสอนดังกล่าวมีรากฐานมาจากแนวคิดและทัศนคติเกี่ยวกับเรื่องกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ (Group Dynamics) เฮอร์เลย์ (Hurley อ้างถึงใน พิกุล ภูมิเสน. 2551: 28) ได้ให้ความหมายของการสอนวิธีนี้ว่าเป็นยุทธวิธีในการสอน ซึ่งเกี่ยวกับเรื่องการสับเปลี่ยนบทบาทของครูและนักเรียน ประโยชน์ที่ได้รับคือการเรียนรู้ซึ่งเกิดจากการกระตุ้นภายในตัวนักเรียน ผู้สอนขณะทำการสอนและนักเรียนผู้เรียน โดยมีส่วนร่วมในกิจกรรมมากขึ้นวิธีสอนแบบจับคู่มาจากกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนนี้จึงได้รับความสนใจจากนัก การศึกษาเป็นจำนวนมาก เนื่องจากวิธีการสอนแบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน เป็นวิธีการที่ครูผู้สอนพยายามเข้าถึงความต้องการของนักเรียนแต่ละคน เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและเป็นแนวความคิดที่ส่งเสริม โน้มน้าวให้เด็กนักเรียนเกิดทัศนคติที่ดีต่อสมาชิกภายในกลุ่มวิธีการสอนแบบดังกล่าวนี้ ครูผู้สอนจะต้องมีการวางแผนไว้ล่วงหน้าเพื่อเป็นการเตรียมนักเรียนให้เข้าใจบทบาทและหน้าที่ของตนเองได้อย่างถูกต้อง

3. วัตถุประสงค์ของการสอนแบบจับคู่มาจากกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนการสอนแบบจับคู่มาจากกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน เป็นวิธีการที่มุ่งให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจต่อการเรียนมากขึ้น เนื่องจากนักเรียนทุกคนเป็นผู้ที่มีบทบาทในกิจกรรมการเรียนการสอน วิธีการสอนดังกล่าวมีจุดประสงค์ดังต่อไปนี้ (พิทักษ์ ปินามะ. 2550: 29)

3.1 เพื่อเป็นการส่งเสริมในเรื่องกระบวนการกลุ่มของนักเรียน โดยเน้นการให้นักเรียนช่วยเหลือกัน ตลอดจนการเห็นคุณค่าของการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง

3.2 เพื่อให้นักเรียนที่มีระดับความสามารถแตกต่างกัน สามารถเรียนประสบการณ์อย่างเดียวกันได้

3.3 เพื่อให้นักเรียนสามารถเรียนรู้จากแหล่งต่างๆ มากขึ้น เช่น จากเพื่อนนักเรียนด้วยกัน หรืออุปกรณ์ต่างๆ ที่นำมาประกอบการเรียน

3.4 เพื่อสร้างทัศนคติที่ดี รวมทั้งแรงจูงใจในการเรียน เนื่องจากนักเรียนผู้สอนจะรู้สึกภาคภูมิใจ หรือรู้สึกว่าคุณเองได้รับความสำเร็จในการเรียน เนื่องจากมีโอกาสได้ทำประโยชน์ให้กับเพื่อนนักเรียน สำหรับนักเรียนที่มีปัญหาในการเรียนก็จะลดความกังวลในเรื่องข้อบกพร่องของตนเอง

3.5 เพื่อให้การเรียนการสอนมีลักษณะเป็นการสื่อสารมากขึ้น ลักษณะ

ดังกล่าวจะทำให้ปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนมีมากขึ้น เนื่องจากบรรยากาศในชั้นเรียนจะมีความเป็นกันเอง

3.6 ครูจะเป็นแต่เพียงผู้ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา และคอยสังเกตตลอดจนทำการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในการเรียนการสอนของนักเรียนแต่ละกลุ่ม

4. รูปแบบและวิธีการสอนแบบจับคู่มาจากกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนการสอนแบบจับคู่มาจากกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนสามารถนำประยุกต์ใช้ได้กับการจัดชั้นเรียนตามปกติ หรืออาจจัดชั้นเรียนขึ้นเป็นพิเศษ โดยให้นักเรียนเรียนรู้จากเพื่อนในวัยเดียวกัน (Peer-Tutoring) หรืออาจจัดชั้นเรียนขึ้นเป็นพิเศษ โดยให้นักเรียนผู้สอนมีคุณวุฒิหรือวัยวุฒิ สูงกว่านักเรียน ผู้เรียน (Cross-Age Tutoring) นอกจากนี้ครูผู้สอนยังสามารถนำไปใช้กับเนื้อหาตามปกติ หรือใช้ในการทบทวน หรือสอนซ่อมเสริมได้ตามความเหมาะสมซึ่งครูผู้สอนจะต้องแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม โดยจำแนกเป็นกลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลางและกลุ่มอ่อนคละกัน โดยมุ่งเน้นให้นักเรียนเก่งของแต่ละกลุ่มทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยครู (Teacher Assistants) หรือในบางครั้งก็อาจจัดเป็นกลุ่มง่ายๆ ตามที่นั่งของนักเรียน ซึ่ง (ทัศนาศาสตร์, 2549: 20) ได้แบ่งหลักเกณฑ์ในการจัดกลุ่มดังนี้

4.1 นำคะแนนผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนในวิชาที่ต้องการสอนมาเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย

4.2 นำผู้ที่ได้คะแนนเท่ากันหรือใกล้เคียงกัน มาจัดเป็นกลุ่มตามจำนวนกลุ่มที่ต้องการ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มดังนี้

4.2.1 แบ่งกลุ่มแบบ 4 คน ได้แก่ คนเก่ง 1 คน ปานกลาง 2 คน และคนอ่อน 1 คน

4.2.2 แบ่งกลุ่มแบบ 3 คน ได้แก่ คนเก่ง 1 คน ปานกลาง 1 คน และคนอ่อน 1 คน

4.2.3 แบ่งกลุ่มแบบ 2 คน ได้แก่ คนเก่ง 1 คน และคนอ่อน 1 คน

หลังจากนั้นครูผู้สอนจึงมอบหมายงานให้นักเรียนรับผิดชอบศึกษาร่วมมือกันและต้องรายงานผลเกี่ยวกับกิจกรรมนั้นๆ ในบางครั้งครูอาจจะให้แต่ละกลุ่มร่วมกันคิดหาวิธีการฝึกทักษะหรือคิดแบบฝึกเป็นของกลุ่มตนเอง และสรุปแบบการฝึกตามความเหมาะสมทัศนาศาสตร์ (2549: 21) กล่าวว่านักเรียนที่สามารถฝึกฝนรูปแบบ โดยใช้กลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนในการเรียนรู้แบบกลุ่มละ 4-6 คน จะมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. เพิ่มการเรียนรู้ของสมาชิกในกลุ่ม

2. ให้เกิดแรงจูงใจ ให้โอกาสและเป็นการแสดงความสามารถทางด้านการเรียนของสมาชิกกลุ่ม เป็นการศึกษาการทำงานเป็นทีม ผ่านประสบการณ์ของการทำงานเป็นกลุ่ม
3. พัฒนาความสามารถของสมาชิกในกลุ่มต่อการทำงานเป็นกลุ่ม
4. จัดระบบการทำงานและบทบาทต่อกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละกิจกรรมโดยเห็นพ้องต้องกัน
5. ให้เกิดการหมุนเวียนงานและบทบาทให้สมาชิกแต่ละคนมีประสบการณ์ทัดเทียมกัน
6. มีการตรวจสอบและรายงานความก้าวหน้าของแต่ละคนและความก้าวหน้าโดยรวมก่อนที่จะดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน ครูผู้สอนจะต้องพิจารณาและดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้
  1. ชี้แนะและกระตุ้นให้นักเรียนได้มองเห็นความสำคัญและเกิดความเชื่อมั่นว่าตนจะได้รับประโยชน์จากการสอนแบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน
  2. ชี้แจงเกี่ยวกับวิธีการสอน โดยการจัดกลุ่มให้มีผู้นำในการเรียนแก่นักเรียนที่เป็นเรียน และให้คำแนะนำเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของผู้นำในการเรียน เพื่อให้เข้าใจอย่างชัดเจน
  3. คอยให้คำแนะนำ และเปิดโอกาสให้นักเรียนที่เป็นผู้นำในการเรียนได้มีโอกาสพบปะ เพื่อปรึกษาได้ในทุกช่วงเวลาที่ได้แก่นักเรียนต้องการ หรือมีปัญหาเกิดขึ้น
  4. การประเมินผลการเรียนของนักเรียนแต่ละกลุ่ม เดือนละครั้ง เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนในแต่ละกลุ่มได้แข่งขันกันเอง
  5. มีการเตรียมแหล่งข้อมูลให้เพียงพอ เช่น หนังสือ คู่มือ หนังสือพิมพ์และวารสารต่างๆ ตลอดจนอุปกรณ์การสอน ได้แก่ วิทยุ เทปบันทึกเสียง เป็นต้น
  6. กระจายเนื้อหาในรายวิชาที่จะสอนให้เป็นบทย่อยๆ และจัดเรียงลำดับตามความ
  7. เตรียมแบบฝึกหัดประกอบการเรียนตลอดจนการเตรียมแบบทดสอบและในขณะที่เดียวกันจะต้องมีการกำหนดเรื่องการให้คะแนนารตีความผลสอบเพื่อความสะดวกในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน
  8. ในการเลือกนักเรียนผู้สอน (Tutors) นักเรียนผู้ที่เรียน (Tutees) เพื่อจัดกลุ่มหรือจัดคู่ระหว่างนักเรียนผู้สอนและผู้เรียนนั้นครูผู้สอนจะแนะนำหรืออธิบายให้นักเรียนเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง โดยมีหลักเกณฑ์การเลือกดังนี้

- 8.1 หลักเกณฑ์ในการเลือกตัวนักเรียนผู้สอน มีหลักเกณฑ์ในการเลือกดังนี้
- 8.1.1 เป็นผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในเกณฑ์สูง
  - 8.1.2 เป็นผู้ที่มีความเสียสละ และมีความสมัครใจที่จะสอน
  - 8.1.3 เป็นผู้ที่มีความประพฤติ และนิสัยดี เป็นที่ยอมรับของผู้เรียนภายในกลุ่ม
- 8.2 หลักเกณฑ์ในการเลือกตัวนักเรียนผู้เรียนมีหลักเกณฑ์ในการเลือกดังนี้
- 8.2.1 เป็นผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในเกณฑ์ต่ำ
  - 8.2.2 เป็นนักเรียนที่มีปัญหาในเรื่องการเรียน หรือขาดเรียนบ่อยๆ

อนึ่ง เมื่อครูผู้สอนคัดเลือกตัวผู้สอนและผู้เรียนเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือ การจัดกลุ่มนักเรียน โดยให้มีจำนวนนักเรียนผู้เรียนอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม ในกรณีที่จัดให้นักเรียนมีการเรียนแบบคู่ๆ ครูผู้สอนควรเลือกนักเรียนที่เป็นเพศเดียวกันหรืออายุใกล้เคียงกันการเตรียมนักเรียนผู้สอนให้เข้าใจถึงวิธีการสอนแบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนนั้น(อุทัย เพชรช่วย, 2551: 27-30) กล่าวว่า ครูจะต้องอธิบายให้นักเรียนผู้สอนเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ตลอดจนการเตรียมตัวในการสอน รวมทั้งการแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างเรียนจากที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้เห็นว่าบทบาทหน้าที่ของครูและนักเรียนในกิจกรรมการเรียนการสอนได้เปลี่ยนแปลงไป โดยครูได้เปลี่ยนหน้าที่จากผู้สอนมาเป็นผู้กำกับการสอนโดยอาศัยนักเรียนผู้สอนฝึกให้นักเรียนผู้เรียนเมื่อนักเรียนผู้สอนเกิดความชำนาญในการสอนเพิ่มขึ้นมากแล้ว ครูจะลดบทบาทในการควบคุมดูแล ดังนั้นนักเรียนเองจะมีส่วนร่วมอย่างมากต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการเรียนรู้โดยใช้กลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน

ทักษะการเรียนรู้ดนตรี

(สุเทพ บันลือสินธุ์ .2552 : 16) กล่าวถึง ความหมายของทักษะดนตรีหมายถึง เป็นผลงานจากการกระทำของผู้บรรเลงโดยใช้กำลังแสดงออกด้วยการคิด สี ดี เป่า การร้องเพลงของคนเราก็ถือว่าเป็นเสียงดนตรีเช่นกัน ซึ่งเสียงดนตรีที่มนุษย์สร้างขึ้นแบ่งออกเป็นสองชนิดใหญ่ ๆ คือ

1. เสียงดนตรี (Sound) ลักษณะของเสียงจะมีระบบแน่นอนมีความไพเราะจนทำให้เกิดความรู้สึกได้
2. เสียงร้อง (Voice) เป็นเสียงประจำตัวของแต่ละบุคคลเสียงดนตรีมีองค์ประกอบดังนี้
  - 2.1 จังหวะ (Rhythm)
  - 2.2 ระดับเสียง (Pitch)

2.3 ความดังค่อย (Loudness)

2.4 ทำนองเพลง (Melody)

2.5 น้ำเสียง (Tone Color)

2.6 ทิศทางของเสียง (Direction)

2.7 เสียงประสาน (Harmony)

2.8 ความรู้สึกทางดนตรี (Expression)

3. จังหวะ (Rhythm) หมายถึง การเคลื่อนไหวของเสียงในช่วงเวลาหนึ่ง เช่น เสียงเดินเป็นจังหวะของซ็ฟเฟอร์ การตีกลองเป็นจังหวะรัว เสียงเคาะระฆังเป็นจังหวะบอกเวลา เสียงที่ได้จากการเป่าขลุ่ยเป็นเสียงสั้นยาวจังหวะเป็นสิ่งสำคัญและเป็นสิ่งแรกของดนตรี หากจังหวะไม่มีดนตรีก็เสียได้โดยเนื้อแท้ของจังหวะเพียงอย่างเดียวมีอิทธิพลต่อมนุษย์มากเพราะทำให้เกิดความรู้สึก ได้มากมาอาจชักนำอารมณ์ไปด้านใดก็ได้ เช่น ความรู้สึกวังเวง จากจังหวะการเคาะระฆังยามดึก รู้สึกคึกคักตื่นเต้นมีชีวิตชีวาจากจังหวะมาร์ช หรือความรู้สึกสงบจากจังหวะก้าวเดินแบบพระเดินจงกรม จะเห็นได้ว่าจังหวะช่วยทำให้มีการผ่อนคลายความเครียดและช่วยให้เกิดสมาธิ

4. ระดับเสียง (Pitch) หมายถึง เสียงสูงต่ำที่มีความถี่เป็นรอบต่อหนึ่งวินาทีที่มีหน่วยเป็นเฮิรตซ์ (Hertz) เสียงที่มีความถี่สูง คือ เสียงสูง เสียงที่มีความถี่ต่ำ คือ เสียงต่ำมนุษย์สามารถได้ยินเสียงจากความถี่ประมาณ 20-20,000 เฮิรตซ์ ระดับเสียงที่แตกต่างกัน ทำให้เกิดอารมณ์แตกต่างกันเช่น เสียงที่ต่ำมาก จะทำให้ผู้ฟังรู้สึกเกิดความหวาดกลัว อึดอัด ไม่มั่นใจ เสียงระดับกลาง จะทำให้เกิดความรู้สึกสบาย และระดับเสียงสูง จะทำให้เกิดความตื่นเต้นเร้าใจหรือเหนื่อยได้ จะเห็นได้ว่าระดับเสียงก่อให้เกิดความรู้สึกได้เช่นเดียวกับจังหวะ ถ้าเสียงพูดหรือเสียงร้องของมนุษย์แสดงถึงความมั่นใจแล้วระดับเสียงจะไม่สูงหรือต่ำกว่าระดับเสียงพูดปกติของแต่ละคน

5. ความดัง (Loudness) หมายถึง ปริมาณความเข้มของเสียงที่วัดได้มีหน่วยเป็นเดซิเบล (Decibel) เสียงดังจะเร้ากระตุ้นอารมณ์และการทำงานของต่อมไร้ท่อ เสียงดนตรีที่เบาดัดต่อกันจะทำให้เบื่อหน่าย ผลของความดังค่อยของเสียงก่อให้เกิดประโยชน์คือใช้เป็นสื่อให้เกิดสมาธิกระตุ้นและลดความรู้สึกส่วนลึกทางจิตใจ ทำให้สงบหรือตื่นตัวได้ และสามารถสร้างระเบียบและควบคุมตนเองให้เหมาะสมได้ จะเห็นได้ว่า ในการจัดกิจกรรมดนตรีให้กับเด็กจึงต้องคำนึงถึงความดังค่อยของเสียงดนตรีด้วยก็จะทำให้เด็กได้รับประโยชน์สูงสุด

6. ทำนองเพลง (Melody) หมายถึง ส่วนขยายความคิดทางภาษาดนตรีที่เปรียบเหมือน

คำพูดที่เป็นวลีหรือประโยคที่นักร้องนักดนตรีถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด อารมณ์ต่างๆ โดยการนำระดับเสียงสูง ๆ ต่ำ ๆ มาจัดเรียงไว้อย่างมีศิลปะโดยคำนึงถึงความสั้นยาวของเสียงแต่ละเสียงให้สอดคล้องสัมพันธ์กัน ทำนองเพลงที่มีลีลาเชิงซ้ำเสียงไปทางบรรยากาศทำให้ความรู้สึกเศร้าทำนองเพลงที่ประกอบด้วยจังหวะเร็วจะทำให้สดชื่นรื่นเริงทำนองเพลงซ้ำจะทำให้รู้สึกเบื่อหน่ายจะเห็นได้ว่า ทำนองเพลงจะสามารถดึงดูดอารมณ์ให้ผู้ฟังคล้อยตาม ลดความวิตกกังวล รู้สึกสงบผ่อนคลายความรู้สึกทางจิตใจได้

7. น้ำเสียง (Tone Color) เสียงทุกเสียงที่เราได้ยินแม้ว่าจะเป็นชนิดของแหล่งกำเนิดเสียงเดียวกัน ก็มีความแตกต่างกันทางลักษณะเสียงได้ แม้แต่เสียงจากเครื่องดนตรีต่างชนิดที่เล่นโน้ตดนตรีเดียวกัน (ความถี่เท่ากัน) จะมีคุณลักษณะเสียงต่างกันน้ำเสียงจะช่วยให้ดนตรีมีความหลากหลายจึงเป็นผลทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์และเกิดสมาธิ

8. ทิศทางของเสียงดนตรี (Direction) ขึ้นอยู่กับการให้ทิศทางของแหล่งกำเนิดเสียงดนตรี ตัวกลางที่เสียงดนตรีเดินทางผ่าน เช่น ลักษณะความกว้างยาวและสูงของห้อง วัสดุที่ใช้ของห้อง เสียงดนตรีมีการหักเหของการเดินทางได้เช่นเดียวกับแสง จึงทำให้เกิดความดังเบาแตกต่างกันไปในแต่ละจุด

9. เสียงประสาน (Harmony) หมายถึง แนวทำนองตั้งแต่สองแนวขึ้นไป นำมาบรรเลงหรือออกเสียงพร้อมกันในช่วงเวลาเดียวกัน ทำให้เกิดลักษณะเสียงผสมขึ้น ซึ่งอาจทำให้เกิดความไพเราะเสนาะหู หรือระคายหูก็ได้ ขึ้นอยู่กับการกระทบกันของเสียงประสานนั้น ๆ เช่น เสียงที่มีความถี่ใกล้กันมาก ๆ เมื่อมีเสียงประสานจะเกิดความเครียด

10. ความรู้สึกทางดนตรี (Expression) หมายถึง การแสดงทางด้านความรู้สึกทางอารมณ์ความคิดในขณะที่ปฏิบัติการเล่นดนตรี หรือขับร้อง ซึ่งมีการแสดงออกได้มากมาย เช่น จังหวะซ้ำ เร็วความดังค่อย การเร่งการหน่วง ทำให้เสียงดนตรีและเสียงประสานไปในแนวของอารมณ์ต่าง ๆ เช่นความสุข ความเศร้า ความโกรธ ความสง่างาม เป็นต้น ซึ่งทำให้เด็กมีโอกาสรับรู้ จึงแยกแยะเรียนรู้ทดลองและสร้างสรรค์ส่งผลให้เกิดความเพลิดเพลิน คลายเครียด ปรับเปลี่ยนอารมณ์และขบวนการความคิดได้จากองค์ประกอบของดนตรีทั้ง 10 องค์ประกอบจะต้องเข้าใจเป็นอย่างดีแนะนำมาประยุกต์ใช้ ดนตรีและกิจกรรมต่าง ๆ มาปรับเปลี่ยนให้ตรงกับความต้องการของนักเรียน การเรียนรู้ในบทเรียนจะทำให้เด็กเกิดความเครียด การเรียนรู้จึงเกิดได้น้อย ฉะนั้นการจัดกิจกรรมดนตรีที่เหมาะสมจะมีส่วนช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้มากขึ้น

ความพึงพอใจ

ความพึงพอใจ (satisfaction) เป็นทัศนคติที่เป็นนามธรรมไม่สามารถมองเห็นเป็นรูปร่างได้ การที่เราจะทราบว่า บุคคลมีความพึงพอใจหรือไม่ สามารถสังเกตโดยการแสดงออกที่ค่อนข้างสลับซับซ้อน จึงเป็นการยากที่จะวัดความพึงพอใจโดยตรง แต่สามารถวัดโดยทางอ้อมจากการคิดเห็นของบุคคลเหล่านั้น และการแสดงความคิดเห็นนั้นจะต้องตรงกับความรู้สึกที่แท้จริง จึงจะสามารถวัดความพึงพอใจนั้นได้ และได้มีผู้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้หลายคน ดังนี้

(กาญจนา อรุณสุขรุจิ .2549 : 5) กล่าวว่า ความพึงพอใจของมนุษย์เป็นการแสดงออกทางพฤติกรรมที่เป็นนามธรรม การที่เราจะทราบว่าบุคคลมีความพึงพอใจหรือไม่สามารถสังเกตโดยการแสดงออกที่ค่อนข้างสลับซับซ้อน และต้องมีสิ่งเร้าที่ตรงต่อความต้องการของบุคคล จึงจะทำให้บุคคลเกิดความพึงพอใจ ดังนั้นการสร้างสิ่งเร้าจึงเป็นแรงจูงใจของบุคคลให้เกิดความพึงพอใจในงานนั้น

(กิตติพัฒน์ อินทนิโลดม.2549: 5)กล่าวว่า ความรู้สึกที่ดี หรือทัศนคติที่ดีของบุคคลซึ่งมักจะเกิดจากการได้รับการตอบสนองตามที่ตนต้องการ ก็จะเกิดความรู้สึกที่ดีต่อสิ่งนั้น ตรงกันข้ามหากความต้องการของตนไม่ได้รับการตอบสนอง ความพึงพอใจก็จะไม่เกิดขึ้น

(ชรีณี เดชจินดา 2550:4) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า เป็นเงื่อนไขที่ส่งเสริมการพัฒนาจิตใจภายในและทำให้แรงจูงใจในการเรียนรู้ดำเนินต่อไปได้

(รัชชา กุลวานิชไชยนันท์. 2550:5) ให้ความหมายของความพึงพอใจว่า หมายถึงความรู้สึกที่เกิดขึ้นเมื่อได้รับผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย และอธิบายว่า ความพึงพอใจเป็นกระบวนการทางจิตวิทยาไม่สามารถมองเห็นได้ชัดเจน แต่สามารถคาดคะเนได้ว่ามีหรือไม่มีจากการสังเกตพฤติกรรมของคนเหล่านั้น การที่จะทำให้คนเกิดความพึงพอใจจะต้องศึกษาปัจจัยและองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของความพึงพอใจนั้น

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า ความพึงพอใจจะทำให้บุคคลเกิดความสบายใจหรือสนองความต้องการ ทำให้เกิดความสุข เป็นผลดีต่อการปฏิบัติงานและการเรียนการสอน

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการสร้างความพึงพอใจ

(อารี พันธุ์ณี . 2549 : 86 – 87) ได้กล่าวไว้ว่า ทฤษฎีสำหรับการสร้างความพึงพอใจ มีหลายทฤษฎี แต่ที่ยอมรับและมีชื่อเสียงที่ผู้วิจัยนำเสนอ คือ ทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นของมาสโลว์ (Maslow's Hierarchy of Need) ที่กล่าวว่า มนุษย์ทุกคนมีความต้องการเหมือนกันแต่ความต้องการนั้นเป็นลำดับขั้น เขาได้ตั้งสมมติฐานเกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์ไว้ ดังนี้

1. มนุษย์มีความต้องการอยู่เสมอและไม่มีที่สิ้นสุด ขณะที่ความต้องการสิ่งใดได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการอย่างอื่นก็จะเกิดขึ้นอีกไม่มีวันจบสิ้น
2. ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้วจะไม่เป็นสิ่งที่มุ่งใจสำหรับพฤติกรรมอื่นต่อไป ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองเท่านั้นที่เป็นสิ่งที่มุ่งใจของพฤติกรรม
3. ความต้องการของมนุษย์จะเรียงเป็นลำดับขั้นตามลำดับความสำคัญ กล่าวคือ เมื่อความต้องการในระดับต่ำได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการระดับสูงก็จะเรียกร้องให้มีการตอบสนอง ซึ่งลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์มี 5 ขั้นตอนตามลำดับจากขั้นต่ำไปขั้นสูงดังนี้

3.1 ความต้องการด้านร่างกาย (Physiological Needs) เป็นความต้องการเบื้องต้นเพื่อความอยู่รอดของชีวิต เช่น ความต้องการในเรื่องของอาหาร น้ำ อากาศ เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค ที่อยู่อาศัย และความต้องการทางเพศ ความต้องการด้านร่างกายจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของคนก็ต่อเมื่อความต้องการทั้งหมดของคนยังไม่ได้รับการตอบสนอง

3.2 ความต้องการด้านความปลอดภัยหรือความมั่นคง (Security of Safety Needs) ถ้าความต้องการทางร่างกายได้รับการตอบสนองตามสมควรแล้ว มนุษย์จะต้องการในขั้นสูงต่อไป คือ เป็นความรู้สึกปลอดภัย หรือความมั่นคงในปัจจุบันและอนาคต รวมถึงความก้าวหน้าและอบอุ่นใจ

3.3 ความต้องการทางด้านสังคม (Social or Belonging Needs) หลังจากที่มนุษย์ได้รับการตอบสนองในสองขั้นดังกล่าวแล้วจะมีความต้องการสูงขึ้นอีก คือ ความต้องการทางด้านสังคมเป็นความต้องการที่จะเข้าร่วมและได้รับการยอมรับในสังคม ความเป็นมิตรและความรักจากเพื่อน

3.4 ความต้องการที่จะได้รับการยอมรับนับถือ (Esteem Needs) เป็นความต้องการให้คนอื่นยกย่อง ให้เกียรติและเห็นความสำคัญของตนเอง อยากเด่นในสังคม รวมถึงความสำเร็จ ความรู้ความสามารถ ความเป็นอิสระ และเสรีภาพ

3.5 ความต้องการความสำเร็จในชีวิต (Self Actualization) เป็นความต้องการระดับสูงสุดของมนุษย์ ส่วนมากจะเป็นการอยากจะเป็นอยากจะได้ตามความคิดของตน หรือต้องการจะเป็นมากกว่าที่ตัวเองเป็นอยู่ในขณะนั้น

จากทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นของมาสโลว์ สรุปได้ว่า ความต้องการทั้ง 5 ขั้นของมนุษย์มีความสำคัญไม่เท่ากัน การมุ่งใจตามทฤษฎีนี้จะต้องพยายามตอบสนองความต้องการของมนุษย์ซึ่งมีความต้องการที่แตกต่างกันไป และความต้องการในแต่ละขั้นจะมีความสำคัญแก่บุคคลมากน้อยเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับความพึงพอใจที่ได้รับจากการตอบสนองความต้องการในลำดับขั้นนั้นๆ

องค์ประกอบที่มีผลต่อความพึงพอใจ

การเกิดความพึงพอใจจะต้องมีองค์ประกอบต่างๆ ประกอบเข้าด้วยกัน ดังแนวคิดของ

(เชดส์คีย์ โฆวาสิन्छ.2550 : 136) กล่าวว่า ความพึงพอใจมีองค์ประกอบ 3 ด้าน คือ

1. องค์ประกอบทางความรู้หรือความเข้าใจ ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่มนุษย์ใช้ในการคิด ตอบสนอง รับรู้และวินิจฉัยข้อมูลต่างๆ ที่ได้รับ ซึ่งมีขอบเขตครอบคลุมไปถึงความคิดเห็น ความเชื่อมั่นที่มีต่อสิ่งแวดล้อมหรือปรากฏการณ์ต่างๆ

2. องค์ประกอบทางด้านความรู้สึก เป็นลักษณะทางอารมณ์ที่คล้อยตามความคิด ถ้าบุคคลมีความคิดที่ดีต่อสิ่งใดก็จะมีความรู้สึกที่ดีต่อสิ่งนั้น จะแสดงออกมาในรูปของความรัก ความโกรธ ความชอบ ความไม่ชอบ ความเกลียดและความชิงชังต่อสิ่งต่างๆ

3. องค์ประกอบทางด้านพฤติกรรม คือ ความพร้อมที่จะกระทำอันเป็นผลเนื่องมาจากความคิด ความรู้สึก ซึ่งออกมาในรูปของการยอมรับหรือปฏิเสธ เป็นการแสดงออกในทางปฏิบัติ ในทางพฤติกรรมที่แสดงออกนั้นสามารถที่จะสังเกตได้

เทคนิควิธีการวัดความพึงพอใจในการเรียน

การศึกษาจะมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่ดีต่อการเรียนต้องมีการสร้างความพึงพอใจในการเรียนตั้งแต่เริ่มต้นให้แก่ผู้เรียนซึ่งการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ ความพึงพอใจเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนทำงานที่ได้รับมอบหมายหรือการปฏิบัติให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ การให้คำแนะนำปรึกษาจึงต้องคำนึงถึงความพึงพอใจ ซึ่งในปัจจุบันผู้สอนเป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวกหรือให้คำแนะนำ ดังนั้นการกระทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในการเรียนรู้หรือการปฏิบัติงานจึงต้องคำนึงถึงแนวคิดพื้นฐานที่ต่างกันอยู่ 2 ลักษณะ ดังนี้

1. ความพึงพอใจนำไปสู่การปฏิบัติงาน การตอบสนองความต้องการของผู้ปฏิบัติงานจนเกิดความพอใจ จะทำให้เกิดแรงจูงใจในการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานที่สูงกว่าผู้ที่ไม่ได้รับการตอบสนองที่สนองตามแนวคิดดังกล่าว

2. ผลการปฏิบัติงานไปสู่ความพึงพอใจซึ่งเป็นความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจและการปฏิบัติงานจะถูกเชื่อมโยงด้วยปัจจัยอื่นๆ ผลของการปฏิบัติงานที่ดีจะนำไปสู่ผลของการตอบแทนที่เหมาะสมที่สุดโดยตอบสนองความพึงพอใจในรูปแบบของรางวัลหรือผลตอบแทนภายใน (intrinsic rewards) และผลตอบแทนภายนอก (extrinsic rewards) โดยผ่านการรับรู้เกี่ยวกับความยุติธรรมของผลตอบแทน ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ของการตอบแทนที่ได้รับรู้แล้ว ความพึงพอใจก็ย่อมเกิดขึ้น โดยมีผู้ให้แนวคิดไว้ ดังนี้

(ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์.2549) ได้กล่าวถึงวิธีการสร้างความพึงพอใจไว้ใกล้เคียงกัน กล่าวคือ เป็นการให้สิ่งเร้าเพื่อให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งต่อไป ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้ากับพฤติกรรมที่เกิดขึ้น สิ่งเร้าเป็นสัญญาณให้นักเรียนรู้ว่าควรแสดงพฤติกรรมอย่างไรบ้างโดยการแลกเปลี่ยนเนื้อหา สารประสบการณ์ ความคิดเห็น ความรู้สึก อารมณ์ ความสนใจ ความพึงพอใจ เจตคติ ค่านิยม ตลอดจนทักษะและความชำนาญระหว่างผู้ส่งและผู้รับ โดยมีสถานการณ์หรือสัญลักษณ์เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน ดังนั้น กระบวนการเรียนรู้จะต้องมีสื่อที่ดี ถ้าเลือกการใช้สื่อการเรียนรู้เป็นไปในแนวทางที่เหมาะสมแล้วความรู้ความเข้าใจการแสวงหาความรู้และความพึงพอใจจะสะสมเป็นระบบแล้ว ผลของการของผู้เรียนต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจากการใช้สื่อการเรียนรู้ก็จะทำให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และความพึงพอใจ

(Whitehead. 1977 : 14) ได้กล่าวถึง จังหวะของการศึกษามี 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. การสร้างความพึงพอใจ โดยให้นักเรียนได้รับสิ่งใหม่ๆ มีความตื่นเต้น พอใจในการได้พบและเกิดสิ่งใหม่ๆ

2. การทำความกระจ่าง โดยมีการจัดระบบระเบียบ ให้คำจำกัดความ มีการกำหนดขอบเขตที่ชัดเจน

3. การนำไปใช้โดยนำสิ่งใหม่ที่ได้มาไปจัดสิ่งใหม่ๆ ที่จะได้พบต่อไป เกิดความตื่นเต้นที่จะเอาไปจัดสิ่งใหม่ๆ เข้ามา

จากแนวคิดดังกล่าวสรุปได้ว่า วิธีการสร้างความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ ผู้สอนจะต้องใช้จิตวิทยาในการเรียนรู้ เช่น การเสริมแรง การสร้างแรงจูงใจ การสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเรียนรู้ การให้คิดค้นหาคำตอบให้กับตัวเอง ตลอดจนการใช้สื่อที่ดีมีประสิทธิภาพได้อย่างเหมาะสมกับเนื้อหา จุดประสงค์ เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจและเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งที่ผู้สอนถ่ายทอดให้

เครื่องมือในการวัดความพึงพอใจ

ความพึงพอใจเกิดขึ้นหรือไม่ขึ้นอยู่กับกระบวนการจัดการเรียนรู้ ประกอบกับระดับความรู้สึกของนักเรียนเพราะความพึงพอใจเป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคล เป็นการตอบสนองต่อสิ่งเร้าภายนอก การวัดจึงวัดจากบุคลิกภาพ แรงจูงใจ การรับรู้ แต่มีข้อแตกต่างที่การตีความและวิธีการ เพราะบุคคลย่อมมีความแตกต่างกันไปในเรื่องประสบการณ์และปัจจัยอื่นๆ ซึ่งมีนักวิชาการได้เสนอวิธีการวัดไว้ใกล้เคียงกัน ดังนี้

(ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ .2551 : 3 -4) ได้เสนอวิธีการวัดความพึงพอใจไว้ดังนี้

1. การสังเกต (Observation) เป็นการวัดโดยคอยสังเกตพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งแล้วนำข้อมูลไปอนุมานว่าบุคคลมีเจตคติต่อสิ่งนั้นๆ อย่างไร

2. การรายงานตนเอง (Self-Report) เป็นการวัดโดยการให้บุคคลเล่าความรู้สึกที่มีต่อสิ่งนั้นออกมา จากการเล่านี้สามารถที่จะกำหนดค่าของคะแนนความพึงพอใจ

3. วิธีการสัมภาษณ์ (Interview) เป็นการซักถามกลุ่มบุคคลที่ใช้เป็นตัวอย่างในการศึกษา แต่บางครั้งอาจไม่ได้ความจริงตามที่คาดหวังไว้ เพราะบุคคลที่ใช้เป็นตัวอย่างอาจไม่ยอมเปิดเผยความรู้สึกที่แท้จริง

4. เทคนิคจินตนาการ (Projective techniques) วิธีนี้อาศัยสถานการณ์หลายอย่างไปเร้าผู้สอบ เมื่อผู้สอบเห็นภาพแปลกๆ ก็จะเกิดจินตนาการออกมาแล้วนำมาตีความหมาย จาก การตอบนั้นๆ ก็พอจะวัดเจตคติได้ว่าพอใจหรือไม่

5.วิธีการวัดทางสรีระ คือ ใช้เครื่องมือ เพื่อสังเกตการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย การวัดทางสรีระนี้สามารถกระทำได้โดย การวัดการต้านกระแสไฟฟ้าของผิวหนัง การขยายของลูกนัยน์ตา การวัดฮอร์โมนบางชนิด

6.การใช้แบบสอบถาม ซึ่งเป็นวิธีที่แพร่หลายอีกวิธีหนึ่ง จากการศึกษาเอกสารข้างต้น สรุปได้ว่า การวัดความพึงพอใจสามารถกระทำได้หลายวิธี เช่น การสังเกต การรายงานตน การสัมภาษณ์ เทคนิคจินตนาการ การวัดทางสรีระ และแบบสอบถาม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสะดวก ความเหมาะสม ตลอดจนความมุ่งหมายของการวัด จึงจะส่งผลให้การวัดมีประสิทธิภาพน่าเชื่อถือ สำหรับการศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยได้วัดความพึงพอใจต่อชุดแบบฝึก เรื่อง เสี่ยง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าตามแบบลิเคอร์ท (Likert Scale) โดยแบ่งระดับความพึงพอใจเป็น 5 ระดับ

การสร้างเครื่องมือวัดความพึงพอใจ

(เชดส์คี้ โฆวาสินทร์ .2550 : 146) ได้สร้างเครื่องมือวัดความพึงพอใจโดยมีลักษณะใกล้เคียงกันดังนี้

- 1.รวบรวมข้อความที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ต้องการวัด
- 2.พิจารณาว่าต้องการวัดความพึงพอใจของใคร ที่มีต่ออะไร และให้ความหมายของความพึงพอใจและสิ่งที่จะวัดนั้นให้แน่นอน
- 3.เมื่อตีความหมายของสิ่งที่ต้องการวัดแน่นอนแล้ว ก็สร้างข้อความในแต่ละข้อนั้นๆ ให้ครอบคลุมเนื้อหาในหัวข้อเหล่านั้น ซึ่งมีลักษณะ ดังนี้
  - 3.1 ต้องเป็นข้อความที่เขียนในแง่ความรู้สึก ความเชื่อ หรือความตั้งใจที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ไม่ใช่ข้อเท็จจริง
  - 3.2 ข้อความที่บรรจุในสเกลจะต้องประกอบด้วยข้อความที่เป็นบวกและลบคละกันไป
  - 3.3 ข้อความในแต่ละข้อต้องสั้น เข้าใจง่าย ชัดเจน ไม่กำกวม

4.เมื่อได้ข้อความเพียงพอแล้วก็บรรจุลงในสเกล โดยมีตัวเลือก 5 ตัวเลือก ดังนี้คือ
 ฟังพอใจมากที่สุด ฟังพอใจมาก ฟังพอใจปานกลาง ฟังพอใจน้อย และฟังพอใจน้อยที่สุด

5.การกำหนดน้ำหนักในการตอบตัวเลือกต่างๆ แต่ละข้อ ซึ่งในการกำหนด
 น้ำหนักว่าตัวเลือกใดจะมีน้ำหนักเท่าใดนั้น มีวิธีการอยู่ 3 วิธี แต่ที่นิยมใช้กันมากที่สุด คือ
 Arbitrary weighting method ซึ่งกำหนดให้แต่ละตัวเลือกมีน้ำหนักเป็น 5, 4, 3, 2 และ 1
 ถ้าข้อความ เป็นบวก และ 1, 2, 3, 4 และ 5 ถ้าชนิดของข้อความ เป็นลบ

6.ตรวจสอบข้อความที่สร้างขึ้นโดยให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ให้เขาระบุข้อบกพร่อง การ
 ใช้ภาษา ความเข้าใจตรงกัน นำมาปรับปรุงแก้ไข

7.ทดลองก่อนนำไปใช้จริง โดยการนำข้อความที่ได้รับการตรวจสอบแล้วไปทดลอง
 กับกลุ่มตัวอย่าง ประมาณ 100 คน ที่มีความคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่ทำการวิจัย วิเคราะห์
 คุณภาพของข้อความแต่ละข้อ โดยการหาค่าอำนาจจำแนกด้วยวิธีการหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่าง
 คะแนนข้อคำถามเป็นรายข้อกับรายฉบับ (Item – test correlation) และหาค่าความเชื่อมั่นของ
 แบบสอบถามโดยหาค่าสัมประสิทธิ์ (Coefficient)

8.ปรับปรุงข้อความและเลือกข้อความที่มีคุณภาพ

9.นำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การให้คะแนนนั้นขึ้นอยู่กับชนิดของคำถามว่าเป็นบวกหรือลบ ถ้าข้อความ เป็นบวก
 การให้คะแนนจะเป็น 5, 4, 3, 2, และ 1 ตามลำดับ ในกรณีที่ข้อความนั้นเป็นลบ
 การให้คะแนนจะเป็น 1, 2, 3, 4 และ 5 ตามลำดับ ทดลองใช้แบบสอบถามเพื่อเลือก
 ข้อความ โดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มที่มีลักษณะพื้นฐานคล้ายๆ กับกลุ่มที่เราจะศึกษา แล้ว
 มาวิเคราะห์ข้อความ เลือกเอาเฉพาะข้อความที่มีความแตกต่างของคะแนนในกลุ่มที่ได้คะแนน
 สูงสุดกับกลุ่มที่ได้คะแนนต่ำสุด เพราะถือว่าคำถามเหล่านี้สามารถวัดความรู้สึกที่แตกต่างกัน
 ได้

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือวัดความพึงพอใจแบบมาตราส่วน
 ประมาณค่าตามแบบลิเคอร์ท โดยการแสดงความรู้สึกความพึงพอใจเป็น 5 ระดับ คือ ฟัง
 พอใจมากที่สุด ฟังพอใจมาก ฟังพอใจปานกลาง ฟังพอใจน้อย ฟังพอใจน้อยที่สุด เป็น
 เครื่องมือวัด

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับความพึงพอใจ สรุปได้ว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติกิจกรรมพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความรู้สึกชอบ พึงพอใจต่อชุดกิจกรรมอยู่ในระดับมากขึ้นไป ทั้งนี้เพราะชุดกิจกรรมนั้นได้ผ่านการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ มีองค์ประกอบที่เหมาะสมก่อนนำไปใช้ทุกครั้งจนผู้เรียนเกิดความพึงพอใจแล้วจะส่งผลต่อประสิทธิภาพการเรียนรู้ให้เพิ่มขึ้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.งานวิจัยในประเทศ

1.1งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับดนตรีสากล

(จัตติยา วรรณสุด .2549 : 95-98) ได้วิจัยเรื่อง ผลการสอนดนตรีสากลขั้นพื้นฐานโดยกระบวนการเรียนรู้ภาษาต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดนตรีสากลขั้นพื้นฐานมีความแตกต่างจากเกณฑ์ที่คาดหวังอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการสอน นักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่ามีความสนใจ พอใจชอบ กิจกรรมการสอนและอยากให้มีการสอนดนตรีสากลขั้นพื้นฐานโดยกระบวนการเรียนรู้ภาษาอีกในด้านกิจกรรมการสอนนักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่ากิจกรรมการร้องเป็นกิจกรรมที่นักเรียนชอบ อยากจะเรียน

(สุชา จันท์ธรม .2550 : 99-103) ได้วิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดนตรีสากลขั้นพื้นฐานของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ การสอนตามแนวคิดของ Kodaly กับการสอนตามแนวคิดของ Bergethon and Boardman ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดนตรีสากลขั้นพื้นฐาน ของนักเรียนแตกต่างกันที่ระดับมีความสำคัญ .05 และพบว่านักเรียนกลุ่มที่สอนตามแนวคิดของ Kodaly มีคะแนนทักษะการร้องเพลง และทักษะการอ่านโน้ตสูงกว่ากลุ่มที่สอนตามแนวคิดที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

(สงวนศรี วิรัชชัย .2551 : 97-100) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการปฏิบัติในการจัดกิจกรรมการเรียนการจัดการเรียนรู้ดนตรี-นาฏศิลป์ ตามหลักสูตรประถมศึกษาพ.ศ.2521 ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดขอนแก่นผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน เกี่ยวกับการปฏิบัติในการจัดกิจกรรมการเรียนการจัดการเรียนรู้ดนตรี-นาฏศิลป์ อยู่ในเกณฑ์ปานกลางทุกด้าน และผู้บริหารมีความคิดด้านการปฏิบัติงานสูงกว่าครูผู้สอน

(ชม ภูมิภาค.2551 : 105-108) ได้วิจัยเรื่อง ผลการใช้ชุดการสอนวิชาดนตรี เรื่อง โน้ตสากลเบื้องต้น ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนที่มีรูปแบบการเรียนแตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนหัวโตนวิทยา อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า ชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 85.00/85.70 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรีเรื่อง โน้ตสากลเบื้องต้นของนักเรียนหลังจากเรียนด้วยชุดการสอน สูงกว่าคะแนนทดสอบก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรีเรื่อง โน้ตสากลเบื้องต้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของนักเรียนที่มีรูปแบบการเรียนแตกต่างกัน ไม่มีความแตกต่างกัน

(นวลศิริ เปาโรหิต.2551 : 97-99) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาแผนการฝึกและการคัดเลือก นักดนตรี สำหรับวงโยชวาทิตใน โรงเรียนมัธยมศึกษา จุดมุ่งหมายเพื่อจะศึกษาเกี่ยวกับการจัด แผนการฝึกวิธีการคัดเลือกนักดนตรีและปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดวงวงโยชวาทิต ซึ่งใช้วิธีการศึกษาโดยการสัมภาษณ์ แบบไม่เป็นทางการระดับลึกและสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วมในโรงเรียนมัธยมศึกษาจำนวน 11 โรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการบรรเลงทั้ง ระดับประเทศและระดับโลกมาแล้ว ผลการวิจัยพบว่าด้านการจัดทำแผนการฝึก โรงเรียนที่ ศึกษาส่วนใหญ่มีการประชุมเตรียมการในการกำหนดระยะเวลาในการฝึกซ้อม การจัดทำตารางฝึก ที่มีความชัดเจนในการปฏิบัติ คือ การฝึกประจำวัน และการฝึกประจำปี

(พงษ์ลดา ธรรมพิทักษ์กุล.2551 : 104-106) ได้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดนตรีสากลขั้นพื้นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยการสอนตามแนวคิดของ โคคาย กับที่เรียนแบบดั้งเดิม โดยใช้เพลงพื้นบ้านท่าโปและเปรียบเทียบคะแนนจากแบบวัด ทักษะทางด้านดนตรี ด้านการร้องเพลง ด้านการอ่านโน้ต ผลการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนดนตรีสากลขั้นพื้นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยการสอน ตามแนวคิดของ โคคาย กับที่เรียนแบบดั้งเดิม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ .05 และพบว่า นักเรียนที่สอนตามแนวคิดของโคคาย มีคะแนนทักษะทางด้านการร้องเพลง และทักษะการ อ่านโน้ตสูงกว่ากลุ่มที่สอนแบบดั้งเดิม ที่ระดับ .05

(จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย.2551 : 87-89) ได้ศึกษาปัญหาและแนวการสอนดนตรีของ ครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี จำนวน 90 คนเครื่องมือ ที่ใช้เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่าจำนวน 2 ฉบับ ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า ปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดนตรีตามขั้นตอนต่าง ๆ ของเพลงโดยรวมมีปัญหายุ่ ระดับมากและพบว่าครูผู้สอนที่มีวุฒิอื่นไม่ผ่านการอบรมหลักสูตรดนตรี

(สมเกียรติ รัชย์มณี.2551 : 91-94) ได้ทำการศึกษาปัญหาการจัดการเรียนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยของครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 319 คน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภู ในด้านหลักสูตรและเนื้อหา ผลการศึกษาพบว่า ครูผู้จัดการเรียนรู้กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยมีปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยรวมและเป็นรายด้าน 2 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง และมีปัญหาอีก 2 ด้าน อยู่ระดับมาก คือ ด้านสื่อการจัดการเรียนรู้และด้านการวัดผลและประเมินผล และมีรายชื่อที่มีปัญหามาก 3 ลำดับแรกคือขาดอุปกรณ์ส่งเสริมความถนัดทางด้านดนตรี โรงเรียนไม่มีแบบทดสอบที่มาตรฐาน และขาดงบประมาณในการซ่อมแซมสื่อการเรียนการจัดการเรียนรู้

(ปิยมาภรณ์ สบายแท้.2551 : 99-103) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาประสิทธิภาพของชุดการสอนเรื่องทฤษฎีดนตรีสากลพื้นฐานผ่านทักษะขับร้อง ประสานเสียง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ใช้หลักจิตวิทยาในการสร้างชุดการสอนวิทยานิพนธ์เรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดการสอนทฤษฎีดนตรี ผลการวิจัยพบว่า ชุดการสอนเรื่องทฤษฎีดนตรีสากลพื้นฐานที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 92.41/93.66 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ 80/80 โดยนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องทฤษฎีดนตรีสากลพื้นฐานที่ผู้วิจัยกำหนด และมีผลการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีคะแนนรวมของทักษะการร้อง

1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีสอนแบบ รวม – แยก – รวม

(เครือวัลย์ สุขเจริญ.2551:100-103) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาผลการสอนแบบแยกส่วนกับการสอนแบบรวมส่วน ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาออลเลย์บอลกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้คือนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2531จำนวน 60 คน ได้มาโดย การสุ่มตัวอย่างออกเป็นสองกลุ่มเท่าๆ กัน คือกลุ่มที่สอนแบบแยกส่วนและกลุ่มที่สอนแบบรวมส่วน แล้วทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาออลเลย์บอลที่สอนด้วยวิธีสอนแบบรวมส่วนมีความแตกต่างจากวิธีสอนแบบแยกส่วน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

(วันชวรรณ ปูแป็ง.2552:92-95) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนกีฬาแชร์บอล โดยวิธีสอนแบบ รวมกลุ่ม-แยก-รวมกลุ่มเน้นเกม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่เรียนกีฬาแชร์บอล โดยกิจกรรมการเรียนการสอนแบบรวมกลุ่ม-แยก-รวมกลุ่มเน้นเกม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกีฬาแชร์บอลหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และมีทักษะพื้นฐานกีฬาแชร์บอลหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

(ดวงใจ พัฒนา ไชย .2552:93-96) ได้ทำการวิจัยในเรื่องการศึกษาทักษะการสอนแทนนิสแบบรวมส่วนกับแบบแยกส่วนแล้วรวมส่วนที่มีต่อการเรียนทักษะแทนนิส ผลการวิจัยพบว่า มีผลต่อความสามารถในการเรียนทักษะกีฬาแทนนิสของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกรายการ โดยกลุ่มทดลองที่ใช้วิธีการเรียนการสอนแบบแยกแล้วรวมส่วน มีค่าเฉลี่ยมากกว่า ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานของการวิจัยซึ่งวิธีการสอนแบบแยกแล้วรวมส่วน ทำให้นักเรียนมีแรงจูงใจในการเรียนสูง เพราะทักษะใหญ่ถูกแบ่งออกเป็นทักษะขั้นตอน ซึ่งง่ายต่อการเรียนมากกว่า เมื่อนักเรียนได้เรียนสิ่งที่ยาก และประสบความสำเร็จ นักเรียนก็จะมิกำลังใจในสิ่งที่จะเรียนต่อไป

(วัชร เจริญกิจ.2552: 97-101) ศึกษากิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน ในการสอนแบบความสัมพันธ์ของคำถามกับคำตอบสำหรับการอ่านเพื่อจับใจความ โดยใช้นักเรียนเกรด 3 จำนวน 23 คน การติดตามการฝึกความสัมพันธ์ของคำถามคำตอบ แบบเพื่อนช่วยเพื่อน จะช่วยฝึกการถามการตอบในห้องเรียน ผลปรากฏว่านักเรียนปฏิบัติการสร้างคำถามและตอบคำถามได้ดีขึ้น การประเมินผลทางสังคมก้าวหน้าทุกด้าน

(มงคลชัย เรื่องฤทธิ์.2553: 99-103) ทำการศึกษาเกี่ยวกับวิธีการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน โดยการให้นักเรียนผู้สอนมีวุฒิสูงกว่านักเรียนผู้เรียนในวิชาคณิตศาสตร์ ประชากรที่ใช้เป็นตัวอย่างในการศึกษา ได้แก่ เด็กชาวอินโดจีน ผลการศึกษพบว่า กลุ่มนักเรียนผู้เรียนและนักเรียนผู้สอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในขณะที่ผู้สอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์เพิ่มขึ้นและมีทัศนคติต่อโรงเรียนในทางบวก

2. งานวิจัยต่างประเทศ

2.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีสอนแบบ รวม – แยก - รวม

(Kim.2006:25) การวิจัยในเรื่องการศึกษาเกี่ยวกับผลของการฝึกฝนแบบรวมส่วนและแบบแยกส่วน พบว่าการฝึกแบบรวมส่วนทั้งหมดใช้ได้ดีกับทักษะกีฬาประเภทบุคคล เช่น วายน้ำและกีฬาประเภททีมที่ต้องใช้กำลังปะทะนั้นพบว่า การฝึกแบบรวมมีประสิทธิภาพมากกว่า อย่างไรก็ตามได้มีการศึกษาเกี่ยวกับผลของการฝึกทั้งสองแบบนี้ กับกีฬาอีกหลายๆ ชนิด และพบว่า 1) การฝึกแบบรวมส่วนเหมาะกับการฝึกกีฬาบอลฟุตมาก 2) การฝึกทักษะวอลเลย์บอลแบบแยกส่วนได้ผลดีกว่าการฝึกแบบรวมส่วน 3) การฝึกแบบรวมส่วนเหมาะสำหรับกีฬาว่ายน้ำ 4) การฝึกทั้งสองแบบมีประสิทธิภาพเท่าๆ กันในการฝึกกีฬาแบดมินตัน

เนื่องจากการเคลื่อนไหวในทักษะกีฬาบางชนิดเป็นการเคลื่อนไหวที่ติดต่อกันอย่างรวดเร็วและเป็นจังหวะที่ยากต่อการแยกสอนเป็นส่วนๆ

(มัสตัน Madsen, 2007 :68) ได้ใช้เพลงพื้นบ้านของสเปน เป็นเครื่องมือในการศึกษา และถ่ายทอดวัฒนธรรมดั้งเดิมของสเปน ให้กับเด็กที่มีเชื้อสายสเปนแต่ไม่ได้อาศัยอยู่ในสเปน ปรากฏว่าเพลงพื้นบ้านของสเปนเป็นเครื่องมือที่ดีในการศึกษาวัฒนธรรม และระดับชั้นของ ภาษา สามารถเป็นสื่อถ่ายทอดวัฒนธรรมได้เป็นอย่างดี

(แจน Jans, 2009:42) ได้ใช้เพลงในการสอนภาษาฝรั่งเศสเป็นภาษาที่สอง ปรากฏว่า เพลงเป็นสื่อในการเรียนรู้ภาษาฝรั่งเศสเป็นภาษาที่สองได้เป็นอย่างดี ผู้เรียนเรียนรู้ได้เร็วและ เรียนอย่างสนุกสนาน

(บอนเนอร์ Bonner, 2011:36) ได้ศึกษาความแตกต่างของความตั้งใจ ความเชื่อและความรู้สึกของนักศึกษาวิชาเอกประถมศึกษา 2 กลุ่ม ที่เรียนวิชาดนตรีศึกษา 2 วิธี กลุ่มแรกเรียน รายวิชาดนตรีพื้นฐานสำหรับครู จำนวน 103 คน และกลุ่มที่ 2 เรียนวิชาสอนดนตรีจำนวน 93 คน โดยนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม มีพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับดนตรีมาแล้ว ผลการศึกษาพบว่า นักเรียน ทั้ง 2 กลุ่ม มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติใน 3 ด้าน ดังนี้ 1) นักศึกษาที่เรียนวิธีสอน ดนตรี มีความตั้งใจในการใช้กิจกรรมดนตรีบ่อยมากกว่านักศึกษาที่เรียนวิชาดนตรีพื้นฐาน 2) นักศึกษาที่เรียนวิธีสอนดนตรี มีความเชื่อเกี่ยวกับทักษะทางดนตรี ความรู้เกี่ยวกับดนตรี มากกว่านักศึกษาอีกกลุ่มหนึ่ง และ 3) นักศึกษาที่เรียนวิธีสอนดนตรี มีความรู้สึกทางบวกต่อ ความสามารถในการจัดดนตรีในห้องเรียนมากกว่านักศึกษาอีกกลุ่มหนึ่ง

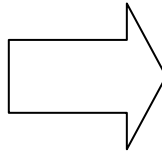
จากการศึกษาวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า การเรียนรู้แบบ-รวม-แยก-รวม เป็นแผนการเรียนการสอนประเภทหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนเพิ่มขึ้นสามารถนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี เพราะการเรียนรู้แบบ รวม-แยก-รวม เป็นแผนการเรียนการสอนที่ครูผู้สอนสร้างขึ้นและพัฒนาขึ้น เป็นแผนที่มีความ สอดคล้องกับเนื้อหาสาระตรงประเด็นเนื้อหาที่ต้องการให้นักเรียนเกิดความรู้และประสบการณ์ อีกทั้งมีกิจกรรมแบบฝึกทักษะสอดคล้องกับสภาพนักเรียนและท้องถิ่น นักเรียนได้รับความรู้ เพิ่มเติมนอกเหนือจากหนังสือเรียน นอกจากนี้นักเรียนได้ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมนอก เวลาเรียน ด้วยสาเหตุดังกล่าวผู้ศึกษาจึงได้สร้างและพัฒนา แผนการเรียนรู้อย่าง รวม-แยก-รวม วิชาดนตรีสากล ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เพื่อนำไปประกอบการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ จากแผนการเรียนที่มีคุณภาพ ได้รับความรู้และประสบการณ์ และสามารถนำความรู้ดังกล่าวไป ใช้พัฒนาตนเองในชีวิตประจำวัน ได้อย่างมีความสุข

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำวิธีการสอนแบบรวม-แยก-รวมซึ่งเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ทางวิชาดนตรี เป็นขั้นตอนกระบวนการเรียนการสอนด้านความรู้ ความเข้าใจ และด้านทักษะดนตรี จะส่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน การเรียนการสอนแบบรวม – แยก – รวม เน้นทักษะการเล่นแบบจับคู่ มีขั้นตอนดังนี้

ตัวแปรต้น

- กิจกรรมการเรียนการสอนวิชาดนตรีสากลปฏิบัติโดยใช้
- วิธีสอนแบบรวม-แยก-รวมเน้นทักษะการเล่นแบบจับคู่
- วิธีสอนแบบปกติ

ตัวแปรตาม

- ทักษะการเล่นอูคูเลเล่ต่อการเรียนดนตรีสากล
- ความพึงพอใจต่อการเรียน